МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ І ФІНАНСІВ
КАФЕДРА ОБЛІКУ, ОПОДАТКУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач кафедри,
д.н.держ.упр., проф.
_____ І. П. Приходько
«_____» грудня 2019 р.

ДИПЛОМНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня «Магістр» за освітньо-професійною програмою «Управління фінансово-економічною безпекою» зі спеціальності 073 «Менеджмент»

Управління інвестиційним проектом в системі економічної безпеки кооперативу

Здобувач **Йолтухівський В. М.**

Науковий керівник,
к.е.н., доцент **Атамас О. П.**

Дніпро – 2021

ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет обліку і фінансів
Кафедра обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою
Спеціальність073 «Менеджмент»
Освітня-професійна програма: «Управління фінансово-економічною безпекою»
Освітній ступінь: «Магістр»

З А Т В Е Р Д Ж У Ю
Зав.кафедри_____
«_____»_____20__ р.

З А В Д А Н Н Я
на дипломну роботу студента

Йолтуховського Владислава Миколайовича

Тема роботи «Управління інвестиційним проектом в системі економічної безпеки кооперативу»,

керівник роботи Атамас Олександр Петрович, к.е.н., доцент,
затверджені наказом ректора ДДАЕУ від «__» _____2020 р. № _____
1. **Строк подання студентом роботи** –«__»_____2021 року.
2. **Вихідні дані до роботи** річні звіти ТОВ «Агрос» за 2014-2018 роки, виробничо-фінансові плани, бухгалтерська документація, літературні джерела.
3. **Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розкрити).** 1. Теоретичні основи управління інвестиційним проектом в системі економічної безпеки. 2. Сучасний стан економічної діяльності підприємства ТОВ «Агрос». 3. Формування ефективного інвестиційного проекту для підприємства в системі економічної безпеки підприємства.
5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень).1. Класифікація інвестицій. 2.. Учасники інвестиційного проекту3. Ключові принципи оцінки проектів. 4. Структура світового ринку ягід. 5. Ринок заморожених ягід в Україні з 2015 по 2019 рр.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	Вибір теми і об'єкта дослідження, розробка завдання і графіка робіт	Жовтень 2020	
2	Вибір і опрацювання літературних джерел. Теоретичний розділ роботи	Листопад 2020	
3	Аналіз виробничо-економічної діяльності підприємства та написання аналітичного розділу роботи	Грудень 2020	
4	Розрахунок та написання проектного розділу	Грудень 2020-Січень 2021	
5	Написання висновків та пропозицій	Січень 2021	
6	Підготовка доповіді та ілюстративного матеріалу до захисту роботи	Лютий 2021	

Студент _____ _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____ _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

РЕФЕРАТ

Тема: «Управління інвестиційним проектом в системі економічної безпеки кооперативу»

Об'єктом дослідженнє процеси управління інвестиційним проектом у товаристві з обмеженою відповідальністю «Агрос» Михайлівського району, Запорізької області.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та практичних основ управління інвестиційним проектом в системі економічної безпеки аграрного підприємства.

Метою дипломної роботи є дослідження теоретичних і науково-методичних основ управління інвестиційним проектом в системі економічної безпеки та його впровадження у ТОВ «Агрос».

Методи дослідження: монографічний, абстрактно-логічний, економіко-математичні, статистичні методи. Обробку даних здійснено з використанням програмного забезпечення Microsoft Exel.

Результати дослідження – висновки та пропозиції, наведені в дипломній роботі, можуть бути застосовані в діяльності ТОВ «Агрос» Михайлівського району, Запорізької області.

Досліджено теоретично-організаційні аспекти управління інвестиційним проектом на підприємстві. Проаналізовано сучасний стан виробничо-економічного розвитку підприємства. Розроблений інвестиційний проект для підприємства.

КЛЮЧОВІ СЛОВА

Інвестиції, управління інвестиціями, кооператив, управління інвестиційним проектом, економічна безпека.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА

Инвестиции, управление инвестициями, кооператив, управление инвестиционным проектом, экономическая безопасность.

KEY WORDS

Investments, investment management, cooperative, investment project management, economic security.

ЗМІСТ

ВСТУП 5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМ ПРОЕКТОМ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ 8
1.1. Система економічної безпеки підприємства: поняття, сутність, принципи 8
1.2. Класифікація інвестиційних проектів та його учасники 15
1.3. Методики оцінки інвестиційного проекту в системі економічної безпеки підприємства 20
Висновки до першого розділу 28
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА 29
2.1 Природно кліматичні умови і спеціалізація підприємства 29
2.2. Характеристика організаціїї роботи служби економічної безпеки підприємства 35
2.3 Оцінка фінансово-господарської діяльності підприємства 38
Висновки до другого розділу 49
РОЗДІЛ 3. ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОГО ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЕКТУ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВА В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ 50
3.1 Аналіз виробничого процесу підприємства 50
3.2 Економічна ефективність вступу до обслуговуючого кооперативу в системі економічної безпеки 57
3.3 Способи підвищення ефективності виробничого процесу на підприємстві 61
Висновки до третього розділу 66
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ 67
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 71
ДОДАТКИ 77

ВСТУП

Актуальність теми. Інвестиції – це процесс який змінює форму капіталу, перетворення ресурсів власника на інвестиційні витрати після чого на приріст капіталу. Для суб'єкта інвестицій – це вкладення грошових, майнових та інтелектуальних цінностей з метою отримати прибутку в майбутньому, для об'єкта – джерело розвитку, також передбачає, що в кінцевому рахунку, буде вилучення доходу. Політико-економічний зміст категорії «інвестиції» слід визначати, аналізуючи розвиток і модифікацію форм реалізації інвестицій в процесі економічного перетворення. Кожен елемент інвестиційної сфери характеризується набором своїх учасників інвестиційної діяльності.

В даний час необхідно приділяти значну увагу ефективному управлінню всіма видам діяльності організацій, що повинно сприяти виконанню поставлених завдань в умовах обмеженості ресурсів, високого рівня конкуренції та у великій мірі невизначеності ринку.

У виробничій діяльності можна виділити два принципово різних види — масовий випуск товарів і виробництво одиничних, унікальних продуктів. У першому випадку процеси управління зводяться до підтримки заданих параметрів виробничої системи, а тривалість випуску товару залежить від наявності та величини попиту (життєвого циклу товару). У другому випадку процес створення унікального продукту вимагає застосування специфічних методів управління, що об'єднуються методологією управління проектами.

Актуальність даної теми обумовлена тим, що світова економіка давно працює на принципах інвестиційної економіки. Власники інвестицій - направляють їх в ті види діяльності, які будуть давати результат, потрібний споживачам: а значить, будуть давати виручку і прибуток.

Оцінити заздалегідь користь від продукту – є складною задачею. Її рішення зводиться до економічних розрахунків, що прогнозують фінансові результати проекту. Щоб спрогнозувати результати, треба знати про проект

все, заздалегідь продумати і оцінити кожну деталь, кожну непередбачувану подію. І навіть при самій ретельній оцінці все одно залишиться якась доля ймовірності відхилень від всіх прорахованих варіантів.

Завдання інвестиційного проектування – передбачити по можливості всі деталі які впливають на чинники і варіанти розвитку проекту, зрозуміти можливості та доцільність проекту, побачити шляхи його реалізації.

Об'єктом дослідження є процесс управління інвестиційним проектом в системі економічної безпеки товариства з обмеженою відповідальністю «Агрос» Михайлівського району, Запорізької області.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та практичних основ управління стратегією кооперації в аграрному підприємстві в системі економічної безпеки.

Метою дипломної роботи є дослідження теоретичних і науково-методичних основ управління та обґрунтування інвестиційного проекту в товаристві з обмеженою відповідальністю «Агрос» Михайлівського району, Запорізької області. Для досягнення вказаної мети визначені наступні завдання:

-розглянути теоретичні основи сутності інвестиційного проекту та його особливості в системі економічної безпеки;

- проаналізувати сучасний рівень управління інвестиціями на підприємстві в системі економічної безпеки;

-визначити пропозиції щодо вдосконалення інвестиційної діяльності підприємства в системі економічної безпеки;

-обґрунтувати запропонований інвестиційний проект підприємства в системі економічної безпеки.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених у дипломній роботі завдань використовувалися такі методи дослідження: статистико-економічний – для встановлення динамічних тенденцій та аналізу сучасного стану розвитку підприємства; абстрактно-логічний – для теоретичного узагальнення та формулювання висновків.

Теоретичною й методологічною основою є фундаментальні праці та розробки вітчизняних і зарубіжних вчених з питань управління інвестиційними проектами підприємства, класичні положення ринкової економічної теорії, системний підхід до вивчення суспільних явищ і процесів, які відбуваються в ринковій економіці.

Інформаційно-нормативною базою дослідження послужили законодавчі та нормативно-правові акти, матеріали Державного комітету статистики України, статистично-бухгалтерська звітність ТОВ «Агрос», довідково-нормативні матеріали і наукова література з теми дослідження.

Наукова новизна отриманих результатів дослідження полягає у теоретико-практичному обгрунтуванні принципово нового, на засадах кооперації інвестиційного проекту для підприємства в системі економічної безпеки.

Апробація результатів дослідженняздійснювалась через участь 7-ї Науково-практичної інтернет-конференції «Розвиток форм і методів сучасного менеджменту в умовах глобалізації», яка проводилась 7-9 листопада 2019 року.

Практичне значення одержаних результатівполягає в тому, що розроблені рекомендації та пропозиції, сформульовані як результат проведеного дослідження, сприятимуть удосконаленню управління інвестиціями підприємства.

Результати дослідження. Висновки та пропозиції, наведені в дипломній роботі магістра можуть бути застосовані в діяльності ТОВ «Агрос» Михайлівського району, Запорізької області.

Відповідно до поставлених завдань структура роботи містить:вступ, три розділи, висновки, список використаних літературних джерел за 65 найменувань. Обсяг дипломної роботи становить 66 сторінок тексту та включає 10 рисунків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМ ПРОЕКТОМ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

1.1. Система економічної безпеки підприємства: поняття, сутність, принципи.

Побудова системи економічної безпеки на підприємствах України одне з актуальних завдань, що виникають у результат дії різномантних зовнішніх внутршініх загроз, зумовлених становленням ринкових механізмів в держав. Наявнсть існуючих систем безпеки на вітчизняних піприємствах показує, що для них актуальні завдання, пов'язані з охороною, а також з підтримкою пропускного режиму, який не відповідає сьогодншінім вимогам. Створення безперечної системи економічної безпеки на підприємствах потребує вивчення безпеки, що зумовлює необхідність аналізу підходів до понять «система економічної безпеки підприємств», «економічна безпека», уточнення їх сутності, завдань та принципів. До вчених та виробників, як внесли свй вклад у дослідження економічної безпеки підприємств можна віднести таких як: Л. Абалкіна, М. Бєндікова, О. Бурбело, Є. Бухвальда, С. Ілляшенка, О. Захарова, Т. Кузенко, Г. Козаченко, О. Ляшенко, В. Пономарьова, С. Покропивного, Є. Олєйнікова, В. Тамбовцева, В. Шликова, В. Ярочкіна та ін. Попри наявності наукових направцювань, розвиток цього наукового напряму носить здебільшого теоретичний характер. На сьогодні питання щодо розуміння поняття системи економічної безпеки підприємства, визначення її елементів, принципів її функціонування не знайшли остаточного вирішення. Натомість новим науковим напрямом, в основу якого покладені дослідження безпечного існування антропо-соціокультурного організму, є безпекознавство [33, с. 17]. У визначені А.М. Кузьменка [29] безпекознавство – це суспільна міждисциплінарна наука, яка визначає

загальні та специфічні об’єктивні закономірності організації та наявність систем безпеки різного класу і виробляє на підставі їх пізнання загальні положення теоретичного спрямування, які направлені на підвищення ефективності їх існування. Першочерговзаваннм завдання безпекознавства це розробка методів дослідження і конструюванні систем різних типів, класів і рівнів, а лейтмотивом є вивчення та викладення реалізації забезпечення безпеки у практиці безпекотворення [29, с. 17]. Однією із позицій безпекознавства є економічна безпека підприємства.

Виходячи, що поняття «система економічної безпеки підприємства» будується на визначенні економічної безпеки підприємства, насамперед, досліджуємо поняття економічної безпеки підприємства. Воно є є похідним від категорії «безпека». У перекладі з грецької «безпека» означає «володіти ситуацією», тобто безпека – це такий стан суб’єкта, при якому ймовірність зміни властивих цьому суб’єкту якостей та параметрів його зовнішнього середовища незначна, менше певного інтервалу [27].

Таким чином, безпека – це певний стан суб’єкта, що характеризується відсутністю загроз. За результатами попередніх досліджень [28] встановлено, що сучасні науковці трактують поняття «економічна безпека» як стан найефективнішого використання ресурсів підприємства, як міра гармонізації його інтересів у часі та просторі або як стан захищеності від зовнішніх і внутрішніх загроз. Все це є свідченням відсутності чіткої, домінуючої позиції щодо розуміння поняття «економічна безпека підприємства». Залежно від трактування цього поняття авторами досліджуються різні фактори, що впливають на економічну безпеку підприємства. Відповідно, неузгодженість поглядів щодо визначення базового поняття «економічна безпека підприємства» призводить до наявності різних підходів до розуміння поняття «система економічної безпеки підприємства», свідченням чого є різноманітні тлумачення поняття «система економічної безпеки підприємства», які мають певні відмінності. Наведемо деякі з них. Так, О.І. Захаров [14] визначає систему економічної безпеки підприємства як «…сукупність взаємозалежних

організаційних, правових і технічних заходів, спрямованих на зниження і протидію реальним і потенційним, внутрішнім і зовнішнім ризикам та загрозам діяльності підприємства, які можуть призвести до істотних економічних втрат, зупинити або загальмувати розвиток підприємства». На думку В.І. Ярочкіна [87], система безпеки – це «…організована сукупність спеціальних органів, служб, засобів, методів і заходів, що забезпечують захист життєво важливих інтересів особистості, підприємства, держави від внутрішніх і зовнішніх загроз». Група авторів О.А. Кириченко, С.М. Лаптєв, П.Я. Пригунов [28] трактують систему економічної безпеки підприємства як «…організаційний комплекс, який складається із сукупності організаційних, управлінських, технічних, правових та інших заходів, спрямованих на забезпечення економічної безпеки підприємства, захист законних інтересів його керівництва та інвесторів, сприяння забезпеченню стійкого розвитку підприємства». З позиції захисту життєво важливих інтересів можна навести трактування системи економічної безпеки підприємства М.І. Камлика [17] як «…комплекс взаємопов’язаних заходів організаційно-правового характеру, що здійснюються спеціальними органами, службами, підрозділами суб’єкта господарювання, спрямованих на захист життєво важливих інтересів особистості, підприємства і держави від протиправних дій з боку реальних чи потенційних фізичних або юридичних осіб, які можуть призвести до істотних економічних втрат, та забезпечення економічного росту в майбутньому».

У монографії авторів [6] система безпеки підприємства розглядається як «…упорядкована сукупність теоретичних підходів і практичних дій, які забезпечують повний максимальний захист від усіх видів загроз і ризиків діяльності підприємства, у центрі якої лежать потреби і життєво важливі інтереси особистості, підприємства і держави з її широким колом структур і органів». Проаналізувавши запропоновані визначення системи економічної безпеки підприємства, можна відзначити, що в науковій літературі поки що бракує єдиного консолідованого погляду на зміст поняття «система економічної безпеки підприємства». Проте простежується специфіка та

виокремлюються певні підходи щодо розуміння базового поняття «економічна безпека підприємства», залежно від яких змінюються мета створення і функціонування системи економічної безпеки підприємства. У теорії безпеки вже існують розробки щодо виділення різних підходів, кожен з яких передбачає створення на підприємстві системи економічної безпеки, функціонування якої має сприяти досягненню певної мети. Відтак, ґрунтуючись на вже існуючих підходах щодо розуміння економічної безпеки підприємства, маємо визначити мету створення та функціонування системи економічної безпеки підприємства, що відповідає кожному з наукових підходів (табл.1.1). Аналіз існуючих підходів до визначення основи економічної безпеки не можна вважати всебічним, і можна зробити висновок, що кожен підхід має певні сильні та слабкі сторони. На наш погляд, найбільш доступним і необхідним для подальших досліджень є підхід до функціонування ресурсів. При вивченні економічних підприємств аналізуються ключові процеси, що призводять до ведення дослідження, розподілу та використання ресурсів компанії, і здійснюється найвищий рівень обслуговування кожного функціонального компонента для економічної безпеки компанії . була розроблена. З цієї точки зору корпоративна фінансова безпека пов'язана з ефективними корпоративними операціями. Отже, на основі аналізу підходів до розуміння сутності економічної безпеки, вивчення характеристик та результатів узагальнення, а також при вивченні корпоративної економічної безпеки складність компанії отримується шляхом ефективного використання. Ми рекомендуємо це для того, щоб зрозуміти характеристики джерела. Діяльність загроз зовнішньому та внутрішньому середовищу. Розуміння корпоративної економічної безпеки означає, що існує тісний взаємозв'язок між системами корпоративної економічної безпеки та виробничими функціями.

Таблиця 1.1

Мета створення та функціонування системи економічної безпеки підприємства відповідно до підходів щодо розуміння економічної безпеки

Назва підходу	Сутність підходу	Мета створення та функціонування системи економічної безпеки підприємства
Ресурсно-функціональний підхід	Розвиток підприємств може бути використаний шляхом ефективного використання корпоративних ресурсів з функціональними компонентами	Забезпечити стабільну роботу та розвиток компанії та запобігти побічним ефектам (загрозам) всередині та за межами компанії
Захисний підхід	Запобігання та захист від негативних наслідків зовнішнього середовища (економічна безпека розглядається з точки зору зовнішнього середовища)	Захист підприємства від загроз зовнішнього середовища
Стійкісний підхід	Здатність підприємства як економічної системи до збалансованості та стійкості	Забезпечення стійкості, незалежності, здатності підприємства до прогресу в умовах дестабілізуючих факторів
Конкурентний підхід	Наявність конкурентних переваг як головна умова забезпечення економічної безпеки підприємства	Наявність конкурентних переваг
Гармонізаційний підхід	Гармонізація інтересів підприємства з інтересами зовнішнього середовища	Захист економічних інтересів підприємства у взаємодії із зовнішнім середовищем
Інформаційний підхід	Зберігання комерційних таємниць підприємства	Захист інформації
Фінансовий підхід	Здатність підприємства забезпечувати реалізацію фінансових інтересів	Поліпшити фінансову стійкість компанії, захистити комерційний прибуток від наслідків негативних ринкових процесів

Система корпоративної економічної безпеки - це низка впорядкованих заходів, спрямованих на захист діяльності компанії від зовнішніх та внутрішніх екологічних загроз та сприяння стабільній та ефективній діяльності відповідно до бізнес-цілей. Ресурси тут означають кошти, цінності, частки, можливості, джерела фінансування та дохід, які компанія

використовує для досягнення бізнес-цілей. Відповідно до обраного підходу до розуміння економічної безпеки компанії, основною метою створення та функціонування корпоративної системи економічної безпеки є стабільна та найбільш ефективна робота як усередині, так і зовні. Про захист від екологічних загроз.

Отже, для досягнення кінцевої мети система корпоративної економічної безпеки повинна діяти за наступним чином: побічні ефекти ринкових факторів, таких як невизначеність, конкуренція, опортунізм та асиметрія інформації: Захистіть компанію від екологічних загроз, мінімізуючи та максимізуючи свою ефективність шляхом розподілу та ефективне використання ресурсів, пов’язаних з вашими виробничими можливостями. Отже, функції корпоративної економічної безпеки включають тісну взаємодію з внутрішнім та зовнішнім середовищем корпорації.

Система корпоративної безпеки компанії, як і інші системи, є пов’язаним елементом, що забезпечує безпеку компанії та досягнення цілей бізнесу [28, с. 64]. Відповідно до загальної теорії систем, ці елементи мають тісний діалектичний взаємозв'язок, а сумісність елементів надає якості нової системи, яка є новою якістю, отриманою системою поєднанням елементів. Ви можете його отримати. Крім того, ці системи характеризуються специфічною цілісністю та ізоляцією від інших систем.

Стосовно того, які елементи входять до системи економічної безпеки підприємства, не вироблено єдиного підходу [28, с. 64]. В.П. Мак-Мак [35] стверджує, що система економічної безпеки підприємства являє сукупність таких структурних елементів, як наукова теорія безпеки, політика і стратегія безпеки, засоби та методи забезпечення безпеки, концепція безпеки. Автори [28, с. 64] сукупність перерахованих вище елементів називають системою першого рівня. Система безпеки другого рівня, на їх думку, має містити у собі низку підсистем – економічну, техногенну, екологічну, інформаційну, психологічну, фізичну, науково-технічну, пожежну. М.І. Камлик [17] до

елементів системи економічної безпеки підприємства відносить: об’єкт і суб’єкт, механізм забезпечення безпеки та практичні дії співробітників із забезпечення економічної безпеки Об’єкт системи економічної безпеки – стабільний економічний стан і розвиток підприємства в поточному та майбутніх періодах [14]. Безпосередніми об’єктами є такі ресурси: фінансові, грошові, матеріальні, інформаційні, інтелектуальні, кадрові тощо. Від особливостей об’єкта захисту багато в чому залежать побудова й основні характеристики системи забезпечення його економічної безпеки. При цьому слід ураховувати, що об’єкт захисту, як правило, є складним, багатоаспектним, а загрози – багатовекторними [14]. Суб’єкти системи економічної безпеки – це особи, підрозділи, служби, органи, установи, міністерства та відомства, які безпосередньо забезпечують економічну безпеку підприємства. Їх поділяють на дві групи: внутрішні – особи та підрозділи власної служби економічної безпеки; зовнішні – зовнішні організації, що перебувають за межами підприємства і не підпорядковані керівництву фірми (законодавчі та виконавчі органи влади, правоохоронні та судові органи, система навчально-наукових закладів та установ) [17].

Функціонування системи економічної безпеки має здійснюватися на основі низки принципів. В.П. Мак-Мак [35] виділяє такі принципи функціонування системи економічної безпеки підприємства: пріоритет заходів запобігання; законність; комплексне використання сил і коштів; координація і взаємодія всередині і поза підприємством; поєднання гласності з конспірацією; компетентність; економічна доцільність; планова основа діяльності; системність. О.О. Молдованцев [48] доповнює принципи функціонування системи економічної безпеки підприємства принципом безперервності, принципом обов’язкової диференціації заходів, принципом повної підконтрольності системи забезпечення економічної безпеки керівництву підприємства. Деякі автори [28, с. 66] рекомендують будувати систему економічної безпеки підприємства, виходячи із принципів законності, комплексності, своєчасності, безперервності, економічної

доцільності, обґрунтованості, самостійності й відповідальності, удосконалювання, спеціалізації і професіоналізму, конспірації і гласності.

Впровадження цих принципів для створення системи фінансового забезпечення компанії повинно покращити її операційну ефективність. Через ресурси та фінансові обмеження, які характеризують більшість вітчизняних компаній, одне з найважливіших можна зробити економічно, оскільки функціонування системи економічної безпеки не буде можливим без використання ресурсів за певної вартості. Принципи сексуальності та раціональності. Функція системи економічної безпеки компанії вважається ефективною, а захищена система не зручна і ефективніша, ніж діяльність. Сума витрат, понесених для забезпечення оптимальної економічної безпеки та не перевищення рівня, якщо економічна значимість втрачена.

Отже, формування та розвиток ринкових механізмів в економіці вітчизняних компаній зумовлює появу та розвиток теорій безпеки. Складність понять «економічна безпека підприємства» та «система економічної безпеки підприємства» обумовлює наявність великої кількості наукових підходів до їх визначення. Виходячи з міркувань цього підходу, метою є вивчення характеристик та, за результатами узагальнення, захист та посилення системи корпоративної економічної безпеки від зовнішніх та внутрішніх загроз. Ми рекомендуємо вам знати, як ряд кроків, здійснених упорядковано. Стабільна та ефективна робота. Формування системи корпоративної економічної безпеки повинно базуватися на певних принципах, одним з яких найважливішими є принципи економічної доцільності та раціональності.

1.2 Класифікація інвестиційних проектів та його учасники

Класифікація інвестиційних проектів розробляється в розрізі окремих форм реального інвестування, інвестиційні проекти класифікуються по ряду ознак (рис 1.1):

1) залежно від суспільної значущості:

- глобальні (вплив на економічну, соціальну або екологічну ситуацію на Землі);
- народногосподарські (вплив на економічну, соціальну або екологічну ситуацію в країні);
- великомасштабні (вплив на економічну, соціальну або екологічну ситуацію в окремих регіонах або галузях країни);
- локальні (вплив на економічну, соціальну або екологічну ситуацію в регіоні);

2) за функціональної спрямованості:

- інвестиційні проекти реновації: проект спрямований на заміну вибуття основних та нематеріальних активів і, в принципі, здійснюється за рахунок амортизаційних фондів компанії;
- інвестиційні проекти розвитку: такі проекти відображають відтворення корпоративної економічної діяльності та забезпечують зростання кожного нового циклу економічного розвитку. Вони забезпечують збільшення ринкової ціни більшої компанії;
- інвестиційні проекти санації: цей тип проектів розробляється в процесі розробки корпоративного реагування на кризу і, в принципі, має на меті створення конкретних активів або видів діяльності.;

3) за цілями інвестування:

- інвестиційні проекти, що забезпечують задоволення потреб у додаткових обсягах перевезень;
- інвестиційні проекти, що забезпечують підвищення якості транспортування продукції. Такі проекти пов'язані зазвичай із впровадженням прогресивних видів перевезень;
- інвестиційні проекти, що забезпечують вирішення соціальних, екологічних та інших завдань;

4) по сумісності реалізації:

- інвестиційні проекти, не залежить від реалізації інших проектів у компанії. Це відзначається найбільшим варіантом досягнення цільової інвестиції для кожної форми реального інвестування компанії.;

- інвестиційні проекти, які залежать від реалізації інших проектів підприємства. Як правило, набір проектів, який можна розглядати як єдиний інтегрований інвестиційний проект для компанії, а окремі компоненти структурних елементів можна виконати лише протягом ряду технічних або конкретних періодів;

- інвестиційні проекти, що виключають реалізацію інших проектів. Такі проекти, спрямовані на реалізацію конкретної інвестиційної мети, виключають можливість використання альтернативних видів;

5) за обсягом інвестицій які необхудні підприємству:

- невеликі інвестиційні проекти;

- середні інвестиційні проекти;

- великі інвестиційні проекти;

6) по передбачуваних джерел фінансування:

- інвестиційні проекти, які фінансуються за рахунок внутрішніх джерел. Дана форма фінансування характерна для невеликих інвестиційних проектів підприємства, що забезпечують реалізацію таких форм його реального інвестування, як відновлення обладнання, придбання недорогих видів нематеріальних активів;

- інвестиційні проекти, що фінансуються за рахунок залученого капіталу. Наприклад, емісія акцій може використовуватися для здійснення середніх і великих інвестиційних проектів;

- інвестиційні проекти, що фінансуються за рахунок позикових коштів. Такі інвестиційні проекти можуть бути пов'язані з фінансовим лізингом транспортних засобів та обладнання;

- інвестиційні проекти зі змішаними нормами фінансування. Ці проекти є найбільш поширеними в інвестиційній практиці підприємств і організацій.

7) за термінами реалізації:

- короткострокові інвестиційні проекти. Ці проекти реалізуються в період часу до трьох років. Вони пов'язані з такими формами реального інвестування, як оновлення окремих видів обладнання, заміщення рухомого складу, що виробило свій ресурс, інноваційне інвестування, інвестування приросту запасів матеріальних оборотних активів;
- середньострокові інвестиційні проекти. Період реалізації даних проектів становить від 3 до 7 років. Такого періоду здійснення вимагають, як правило, інвестиційні проекти, спрямовані на модернізацію інфраструктури;
- довгострокові інвестиційні проекти. Реалізація цих інвестиційних проектів вимагає більше 7 років. Такий період реалізації вимагає великомасштабного нового будівництва.

Рис. 1.1. Класифікація інвестицій

Розглядаючи класифікацію інвестиційних проектів за цією ознакою, слід зазначити, що критерій їх поділу в значній мірі залежить від галузевої

приналежності підприємств. Життєвий цикл інвестиційного проекту розглядається як сукупність послідовних у часі ступенів, етапів, стадій, фаз від моменту зародження ідеї його реалізації до моменту його завершення.

Склад учасників інвестиційної програми, виконувані ними ролі, функції, покладенананих відповідальність – все це залежить від виду, масштабу, складності програми, мають значення також фази життєвого циклу проекту.

Розглянемо основних учасників:

1) замовник – особа, яка фінансує проект за рахунок власних або залучених коштів;

2) інвестор-організація або фізична особа, яка безпосередньо вносить кошти на інвестиційну програму. Цю роль може виконувати замовник, а також сторонні установи, такі як банки, інвестиційні фонди та інші подібні установи;

3) керівник – один з основних учасників, координує роботу за планом, несе персональну відповідальність за результат. Керівник управляє командою, контролює хід програми;

4) команда-фахівці, що підкоряються керівнику, вони виконують свої ролі виходячи з їх спеціалізації;

5) підрядник - відповідає за безпосереднє виконання робіт чи послуг. Сюди можна віднести і субпідрядників, яким підрядник може доручити виконувати окремі роботи;

6) спонсор програми – відповідальна особа, що управляє програмою від імені власника (замовника), контролює діяльність керівника;

7) органи влади-державні установи, що забезпечують екологічний, санітарний, пожежний, а також інший нагляд по ходу реалізації інвестиційної схеми;

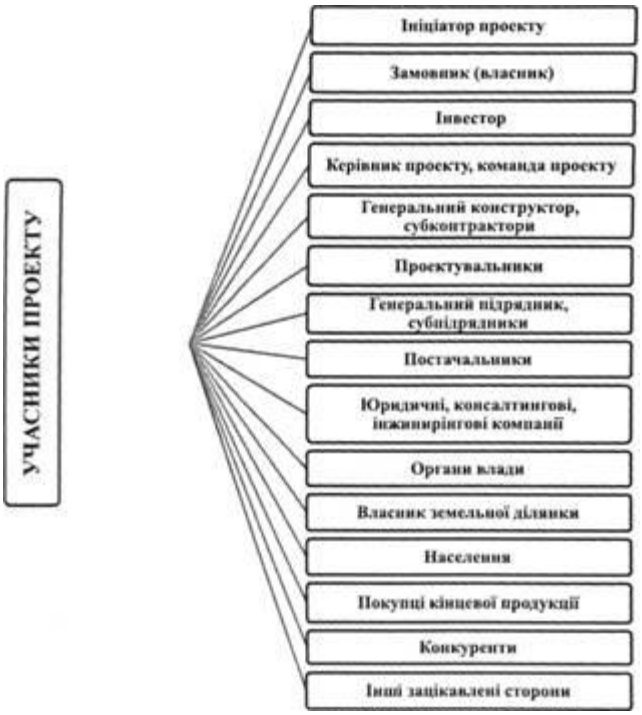

Рис. 1.2. Учасники інвестиційного пректу

8) ліцензіари – організації та установи, які уповноважені видавати ліцензії на певні роботи, послуги (на виконання окремих видів робіт, на право власності або володіння земельною ділянкою, тощо);

9) постачальники – компанії, які постачають необхідні для проекту матеріали, обладнання, транспортні засоби. Цю роль також можуть виконувати підрядники або субпідрядники;

10) споживачі кінцевої продукції – фізичні та юридичні особи, для задоволення потреб яких починався інвестиційний план;

11) консультанти – цю роль можуть виконувати підрядники або ж може бути окремий учасник [14].

1.3 Методики оцінки інвестиційного проекту

Період окупності-час, необхідний для покриття витрат на проект або для повернення коштів вкладених підприємством за рахунок основної діяльності проекту. При виборі між двома або більше конкуруючими схемами зазвичай приймається одна з найменшим періодом окупності.

Період окупності часто використовується в якості основного методу для попереднього відбору проектів. Під цим мається на увазі, що при фінансовій оцінці схеми першим питанням, яке треба поставити, буде: «Скільки часу знадобиться, щоб окупити вкладені витрати?". У організації є цільовий показник періоду окупності, тому вона може відхилити план, якщо термін його окупності більше планового. Однак план не може оцінюватися тільки на основі періоду окупності. Тому що він не враховує прибутковість. Даний метод повинен бути тільки першим критерієм для первинного відбору, якщо проект проходить цю перевірку, то далі його аналізують за допомогою більш складних методів оцінки. Варто звернути увагу, що при розрахунку періоду окупності використовується прибуток до вирахування амортизації. Це відбувається тому, що схема оцінюється саме з точки зору повернення вкладених коштів, а саме прибуток до амортизації являє собою попередню оцінку грошового потоку.

Метод облікової норми прибутку (ARR) - облікова норма прибутку визначається як відношення середньорічного прибутку від інвестицій до середньої суми інвестицій і помножена на 100%. Метод облікової ставки (ARR) може бути використаний для порівняння двох або більше взаємовиключних проектів. Вибирається проект з більш високою ставкою R (за умови, що очікувана ARR – ставка проекту вище, ніж цільова).

Метод чистої приведеної вартості (NPV). Наведена вартість – це поточний еквівалент суми коштів до отримання або до оплати в майбутньому. Чиста вартість (NPV) - це різниця між прогнозованими дисконтованими грошовими надходженнями та виплатами, які пов'язані з капітальними інвестиціями або з іншими довгостроковими проектами. Таким чином, метод NPV порівнює наведену вартість усіх грошових надходжень за схемою з наведеною вартістю всіх грошових виплат, розраховується як різниця дисконтованих грошових надходжень та дисконтованих грошових виплат. Якщо NPV позитивна, значить, поточна вартість грошових надходжень за схемою більше поточної вартості грошових виплат. Програма

повинна бути прийнята. Якщо NPV негативна, значить, поточна вартість грошових виплат більше, ніж поточна вартість надходжень. Програму слід відхилити. Якщо NPV дорівнює нулю, значить, приведена вартість грошових надходжень і виплат рівні, а економічна доцільність проекту знаходиться під питанням.

Метод внутрішньої норми рентабельності (IRR) - якщо очікувана ставка рентабельності (ставка IRR або коефіцієнт дисконтування) перевищує плановий показник, проект приймається (при цьому не враховуються інші фактори ризику, невизначеності). Внутрішня норма рентабельності IRR – це річна прибутковість проекту, виражена відсотками, при якій сума дисконтованих грошових надходжень протягом усього терміну проекту дорівнює сумі дисконтованих грошових виплат. Крім функцій, доступних на комп'ютері або калькуляторі, при оцінці внутрішньої норми рентабельності використовуються також графіки або метод довільного підбору, відомий як метод інтерполяції [10].

Ліквідність інвестиційної програми – це здатність фінансових ресурсів, інвестованих в програму, трансформуватися в грошові кошти у короткий час і без суттєвих втрат. Оцінка ліквідності інвестицій застосовується в наступних ситуаціях:

- при зміні інвестиційної політики і рішенні компанії інвестувати кошти в більш вигідні активи;
- при "виході" з неефективної інвестиційної програми;

При оцінці ліквідності використовують такі критерії:

- час, необхідний для трансформації інвестицій в грошові кошти. Зазвичай вимірюється в днях;
- величина фінансових втрат інвестора, пов'язаних з цією трансформацією. Оцінка фінансових втрат проводиться за видами втрат і витрат (через незавершеність програми, комісій посередникам, юридичних послуги та іншого).

Зазначені критерії знаходяться в зворотній залежності: чим швидше інвестор хоче отримати грошові кошти, тим на більший рівень фінансових втрат він повинен погодитися, і навпаки. Тому інвестор прагне вибирати високоліквідні програми серед інших однакових умов. Для того, щоб зацікавити інвестора середньо або низько ліквідними планами необхідно запропонувати стимул у вигляді додаткового доходу або премії за ліквідність [55].

Фінансова структура інвестиційного плану складається з чотирьох основних елементів:

- доходи;
- поточні витрати;
- інвестиційні витрати;
- витрати по фінансуванню.

До доходів відносять всі надходження від надання послуг, продажу товарів за результатами здійснення інвестиції. Поточні витрати – це витрати, що виникають при функціонуванні проекту.

Інвестиційні витрати за програмою можна розділити на три види:

-витрати на придбання основних засобів (земельні ділянки, купівля будівлі, приміщення або їх будівництво, витрати на пуск і налагодження устаткування тощо);

-витрати на оборотні кошти (матеріали, запаси);

-організаційні витрати (за реєстрацію, ліцензії, дозволи, рекламу, витрати на персонал, страхування, тощо) [40].

Коли фінансування програми здійснюється за рахунок зовнішніх джерел, тоді виникають витрати по фінансуванню. Всі описані вище чотири фінансові елементи необхідно звести в бізнес-план, деталізуючи дані по розділам, також розбиваючи дані по роках в межах функціонування проекту. Отриманий документ необхідно проаналізувати. Щоб прийняти інвестиційний план реалізації, необхідно, щоб сума доходів за весь період функціонуванняпрограми перевищувала суму інвестиційних і поточних

витрат, а також витрат по фінансуванню. Якщо сума доходів вийде менше витрат, необхідно відправити план на додатковий аналіз та доопрацювання або відмовити від реалізації інвестиційної схеми [25].

Оцінити життєздатність інвестиційного плану, очікуваний прибуток і терміни окупності можна самостійно, а при бажанні і можливості найняти консалтингову компанію, яка проведе необхідні розрахунки за ініціатора. Зовнішній оцінювач володіє великим досвідом і знаннями, накопиченими за роки практики. Зовнішній консультант визначить доцільність програми, відповідність цілям компанії, покаже який варіант проекту буде більш ефективним, а також володіє меншим ризиком.

Інвестиційна привабливість програми виражається для інвестора, що є кредитором, впершу чергу в упевненості, що вкладений капітал буде повернутий з прибутком. Якщо інвестор до того ж реалізує програму, то привабливість для нього – це здатність освоїти отримані гроші і збільшити їх вартість у процесі реалізації. Аналіз інвестиційної привабливості необхідний для оцінки доцільності майбутньої інвестиційної схеми, а також для залучення інвесторів. Результат аналізу повинен показати, чому слід вкласти гроші саме в цю програму, розмір одержуваної вигоди від цього, в які терміни це станеться.

Інвестиційна програма також аналізується на перспективність ніші. Перспективність виражається в тому:

-чи є попит на необхідний товар, послугу;

-якою кількістю людей, компаній, знадобляться плановані продукти;

-як це потреба закривається зараз;

-зростає дана потреба.

Відповіді на ці питання, допоможуть інвестору оцінити наскільки те, що він хоче робити буде мати якісь перспективи в майбутньому.

Рис. 1.3. Ключові принципи оцінки проектів

Майже у всіх сферах діяльності вже є конкуруючі компанії, якщо інвестор не розробляє зовсім інноваційний напрямок. Конкуренти поділяються на:

-прямих конкурентів – це компанії, що пропонують аналогічну або схожу продукцію, вони створюють найсильнішу конкуренцію. Основна їх перевага - вони вже якийсь час працюють в даному бізнесі. Але вони не тільки суперники, а й помічники, без них бізнес перестав би розвиватися;

-непрямих конкурентів – продукція цих компаній може замінити продукцію інвестора (приклад, інтернет і телебачення для книжкових магазинів).

-потенційних конкурентів – ці компанії існують на ринку, але не працюють на нашому ринку, проте вони можуть почати це робити в будь-який час або запропонувати більш ефективне рішення проблем клієнта [39].

Відшукати і провести аналіз всіх конкурентів практично неможливо, та й немає такої потреби. Потрібно виділити найнебезпечніших і серйозних прямих конкурентів, тому що саме вони зараз або в майбутньому можуть, так чи інакше, вплинути на проект. Виділяють основні напрямки роботи з конкурентами:

-виявлення конкурентів;

-їх упорядкування виходячи із ступеня важливості;

-моніторинг і розвідка конкурентів;

-порівняння з конкурентами;

-створення стратегічних конкурентних переваг;

-захист від конкурентних впливів;

-стратегії і прийоми конкурентної боротьби;

-проблеми етики і моралі у взаєминах з конкурентами[29].

Моніторинг інвестиційних програм – це збір даних про процес виконання програми, вимірювання фактичних показників по відношенню до закладених у плані. У процесі здійснення контролю відбувається порівняння фактичних даних із запланованими, аналізуються відхилення, вивчаються тенденції, що склалися, опрацьовуються альтернативні шляхи розвитку , а також плануються необхідні коригування. Цілі моніторингу:

-забезпечити цільове використання, повернення залучених фінансових коштів;

-отримання інформації для керівництва про проблеми, що з'явилися, по ходу реалізації;

-прогнозування ризиків при реалізації, розробка заходів щодо їх зменшення;

-своєчасність досягнення цілей, закладених в плані;

-досягнення закладених за планом показників по соціально-економічній ефективності;

Розрізняють такі види моніторингу:

-моніторинг ходу реалізації-контролює терміни, технічний нагляд;

-фінансовий моніторинг – контролює грошові потоки, цільове використання коштів, виконання зобов'язань перед постачальниками і позичальниками;

-моніторинг ефективності - контроль показників, експертиза програми.

Кредитування інвестиційних програм – це один із видів банківських інвестицій, якими користуються як стабільні давно існуючі компанії, так і новостворені. Особливостями цього виду інвестицій є їх довгостроковий характер, високі відсотки, так як інвестор частково приймає на себе ризики по програмі. Такі позики видаються після ретельного аналізу компанії, доцільності програми, перспективи можливого доходу. Аналіз компанії якій надається кредит може займати від декількох тижнів до декількох місяців. Для отримання фінансування від банку, треба надати докладний бізнес-план програми, який буде привабливим для кредитора, з описом процесу його реалізації, перспектив розвитку.

Висновки до першого розділу

1. Інвестиції – це процесс який змінює форму капіталу, перетворення ресурсів власника на інвестиційні витрати після чого на приріст капіталу. Для суб'єкта інвестицій – це вкладення грошових, майнових та інтелектуальних цінностей з метою отримати прибутку в майбутньому. Для інвестиційного проекту необхідно зібрати пакет документів та провести розрахунки, та попри це все ще будуть залишатись ризики.

2.Класифікація інвестиційних проектів розробляється для окремих форм реального інвестування, інвестиційні проекти класифікуються по цілому ряду ознак, наприклад: суспільна значущість, функціональна спрямованість, цілі інвестування, розміри інвестицій які необхідні підприємству, сумістність реалізації, строки реалізації. Склад учасників інвестиційног проекту складається з: інвестора, керівника, замовника, підрядника, спонсорів, ліцензіарів, органів влади та ін.

3. В оцінці інвестиційного проекту, дуже важливу роль грає період окупності – це час, який треба для покриття витрат які були вкладені за рахунок основної діяльності підприємства або інвесторів. Якщо у нас стоїть вибір між двома конкуруючими проектами то ми будемо обирати той який має менший термін окупності. Розраховуеться такими методами як: NPV, IRR, ARR.

РОЗДІЛ 2
СУЧАСНИЙ СТАН ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

2.1.Природно-кліматичні умови і спеціалізація підприємства

Товариство з обмеженою відповідальністю «Агрос» розташоване у Михайлівському районі, Запорізької області, спеціалізується на заморожуванні овочів та фруктів, зокрема ягід, шоковим методом. На даний час, ринок заморожених продуктів росте і робить це доволі швидко, дана продукція є актуальною увесь рік, коштує більше за свіжу і має великі строки придатності, що робить цю сферу доволі привабливою. У наш час швидкозаморожені продукти користуються великою популярністю. Їх споживання у ряді наступних країн: США, Великобританія, Фінляндія, Данія, Німеччина, Франція, Швейцарія, Швеція і Японія становить від 40 до 100 кг на одну людину за рік. Тому виробництво заморжених виробів збільшується на 5-7% у рік. У світовій практиці ассортимент продуктів консервованих швидким заморожуванням, надзвичайно широкий (рис.2.1). Причому кожна країна виробляє, перш за все, продукти специфічні для даного району, клімату, традицій.

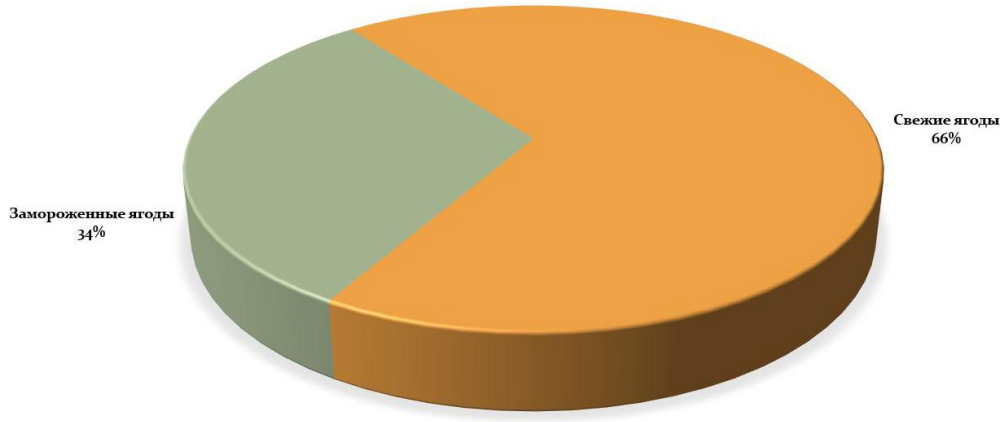

Рис. 2.1. Структура світового ринку ягід

Останнім часом виробництво фруктів, овочів, овочів, динь, зелені та заморожених комбінацій швидко концентрується. Крім того, заморожені перші та 2 приготовані страви, булочні та кондитерські вироби, пироги та тістечка. Напівзаморожені продукти (риба, м'ясо тощо), такі як стейки, антрекот, гамбургери, палички, котлети, вареники та пельмені, популярні серед споживачів. З солодкогоасортимент представлений десертами, соками, пудингами, желе, морозивом і тому подібним (рис.2.2) [64].

«Шокове» заморожування засноване на застосуванні температур нижче криоскопических, що припиняє або уповільнює багато біохімічних та мікробіологічних процесів. Низькі температури обумовлюють ефективне зниження кількісних і якісних втрат. Якість продукції залежить від виду і стану сировини, його підготовки і способу заморожування.На переробку не допускаються ягоди, в яких достатня кількість пестицидів та токсичних елементів перевіщує допустимі норми.

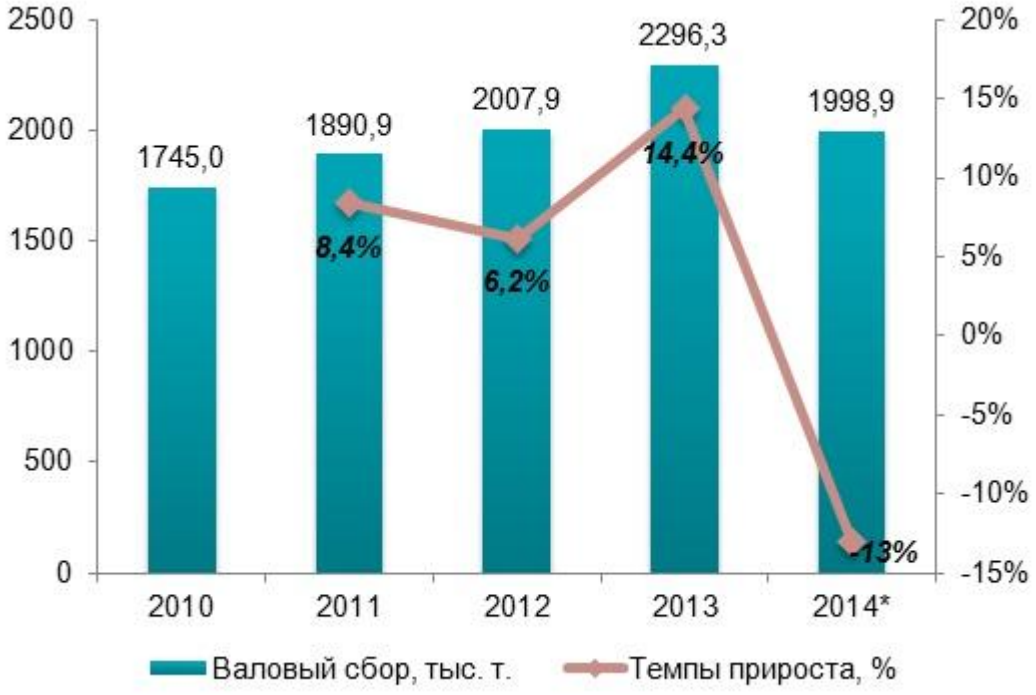

Рис. 2.2. Ринок заморожених ягід в Україні з 2015 по 2019 рр.

Традиційна технологія заморожування, реалізована у вигляді так званих низькотемпературних холодильних камер, передбачає температуру в

камері від 18 до -24 °С. Час заморозки в холодильних камерах становить 2,5 години і вище. При заморожуванні вирішальну роль набуває швидкість процесу. Встановлено тісний зв'язок якості продукту зі швидкістю заморожування. Численні експериментальні дані свідчать про вплив швидкості заморожування на розмір кристалів льоду, на структурні та ферментативні зміни в продуктах. В процесі заморожування можна виділити три діапазони температур в центрі продукту:

-відбір тепла (до +3 °С), відбувається охолодження продукту;

-підморожування (від 0 до -5 °С), відбувається перехід рідкої фази в тверду, однак температура продукту практично не знижується, а відбувається кристалізаці яприблизно 70 % рідких фракцій продукту;

-доморожування (від -5 до -18 °С).

Ідея технології шокової заморозки полягає в скороченні тривалості етапів охолодження, підморожування і доморожування продуктів. Форсування забезпечується зниженням температури середовища від -30 до -35 °С і прискореним рухом холодоносія (в ролі якого в камері виступає повітря), що забезпечується вентилюванням випарника і відповідно інтенсивним обдуванням продукту. Подальше зниження температури призводить до невиправданих витрат потужності, а, отже, додаткових витрат і підвищених деформацій продукту. Шокова заморозка є одним з популярних сучасних способів збереження продуктів харчування, який є єдиним, що не викликає змін хімічного складу і структуриїжі. При правильному його здійсненні продукти практично нічим не відрізняються від свіжих після відтавання. В основі даного методу лежать властивості замерзання рідини. Шокова заморозка являє собою охолодження харчових продуктів зі швидкістю, при якій відбувається ефект мікрокристалізації вологи. Цей процесс аналогічно простому заморожуванню також супроводжується утворенням кристалів льоду, однак при цьому їх обсяг не збільшується по відношенню до вихідного об'єму рідкої субстанції. Головний критерій мікрокристалізації вологи –це не температурний режим, а швидкість

замерзання. Заумов звичайного замерзання утворюються кристали льоду які характеризуються великим розміром у порівнянні з молекулами води, і волога, яка замерзає в продукті, руйнуєйого структуру за рахуно кбільшого обсягу крижаних кристалів. В результаті при відтаванн заморожений традиційним способом продукт втрачає форму, а разом з нею і багато цінних властивостей. При шоковому заморожуванні спостерігається утворення кристалів льоду розміру, однакового з молекулами води. При цьому структура продукту абсолютно не руйнується, а після розморожування в їжі повністю зберігаються вихідні властивості. Порівняно з традиційним способом заморожування, застосування швидкоморозильних апаратівпризводить до зменшення втрати продукту, скорочення часу заморозки, виробничих площ, виробничого персоналу, терміну окупності. Переваги, якими володіють продукти що пройшли шокову заморозку, різноманітні:-продукт майже повністю вільний від неїстівних включень; -практично не має відходів; -зберігає всі вихідні, природні властивості, а отже, практично не відрізняється від свіжого продукту; -розфасований певними порціями, що зручно для будь-якого споживача; -є свого роду стратегічним запасом як для торгівлі, так і для споживача;-не вимагає контролю при зберіганні, і завждиготовий до вживання; -потребуємінімального часу (хвилини) і праці для його приготування. Шоковая заморозка здійснюється в спеціальному високотехнологічному обладнанні, в якому реалізуються технології повітряної, безконтактної і контактної заморозки. Скороморозильні апарати повітряної заморозки являють собою, як правило, установку з двома відсіками: вантажним і повітроохолоджувачем (шок-фростером). Шокові камери повітряної заморозки можуть бути тунельними, конвеєрними і флюідізаційними. Утунельних установках продукт поміщається в шокову камеру на стелажіабовізку. Тунельні апарати для шокової заморозки можуть передбачати безперервний або періодичний режим роботи. На конвеєрних скороморозильных аппаратах заморожують дрібнорозмірні продукти

(розсип, фасовані блоки). Транспортер в конвеєрних установках може бути горизонтальним, вертикальним, спіральним. Флюідізаційні аппарати дозволяють за нетривалий час зробити шокову заморозку дрібнорозмірних продуктів (горошок, ягоди, шматочки овочів і фруктів). Заморожувати продукти крутяться в «киплячому шарі» (потік холодного повітря, що подається з певною швидкістю). Безконтактні скороморозильні апарати можуть бути плитковими, роторними і барабанними. На плиткових установках шокової заморозки обробляють всі продукти, що вимагають формування в блоки і брикети. Продукт в блок-формах переміщається між вертикальними або горизонтальними плитами (всередині плит знаходиться киплячий холодоагент). В роторних скороморозильных аппаратах плити розташовані радіально. Такі установки поєднують переваги плиткових і повітряних пристроїв: безперервність робочого процесу, механізоване завантаження-вивантаження, інтенсивна шокова заморозка, спрессованніст ьблоків. На роторних установках заморожують тільки упаковані продукти. В барабанних скороморозильних апаратах транспортер з нефасованим продуктом проходить під барабаном з холодоагентомвсередині таким чином, що продукт прилипає до барабану. Потім ніж зчищає заморожений продукт на конвеєр для наступних процедур і упаковки. У контактних швидкоморозильних аппаратах продукт котрий охолоджується безпосередньо контактує з холодоносієм з допомогою занурення або зрошення. За типом носія контактне обладнання може бути кріогенним, вуглекислотним, фреоновим. В якості холодоагенту для кріогенних установок шокової заморозки використовується рідкий азот. Кріогенні апарати конструктивно прості, компактні, забезпечують високу інтенсивність заморожування. Але такий спосіб заморозки підходить не для всіх продуктів, так як може викликати руйнування їх структури. Углекислотні скороморозильні апарати часто використовують для обробки кулінарних виробів. Потік вуглекислоти у вантажному відсіку обдуває продукт. Фреонове обладнання шокової заморозки передбачає контакт продукту з

рідким фреоном, що пройшов особливе очищення. При охолодженні продукту фреон випаровується, потім знову переходить в рідку форму в конденсаторі. Технологія шокової заморозки відкриває абсолютно нові можливості для виробництва і бізнесу. За допомогою швидкої заморозки можна відстрочити реалізацію сільськогосподарської продукції і перенести місце реалізації в просторі. Таким чином, для господарств це можливість частину своєї продукції заморозити і реалізувати її споживачу за більшою ціною, ніж свіжу, де завгодно і коли завгодно, бо строк зберігання замороженої продукції рахується роками.

Протяжність області з півночі на південь – 130 км, із заходу на схід – 300 км. Межує на півночі з Дніпропетровською, на сході з Донецькою, на півдні із Херсонською, областями.

Рельєф області хвилясто-рівнинний (висоти 100-200 м). На північному заході знаходиться Придніпровська височина (висота до 192 м), яка поступово знижується в південно-східному напрямку і обривається до долини Дніпра крутим уступом. На крайньому півдні височина поступово переходить у Причорноморську низовину. Лівобережна частина області зайнята Придніпровською низовиною, на крайньому південному сході області простягається Приазовська височина. Територія області розчленована глибокими долинами річок, балками і ярами.

У цілому клімат є помірним, на півдні області переважає степовий клімат (аридний клімат). Пересічна температура січня від −2 до −5 °С, липня від +20 до +24 °С. Опадів 450-550 мм на рік. Термін вегетаційного періоду — 210 днів.

Запорізька область розташована у степовій зоні України; вздовж річок, по балкам зустрічаються ділянки лісів (близько 4 % території області), значна частина яких штучного походження. На території області зустрічається 144 види тварин, занесених до Червоної книги України. До Європейського Червоного списку відносяться 38 регіональних видів. Сучасна мережа

природно-заповідного фонду області становить 116 об'єктів загальною площею 26 167 га, що становить 0,8 % від її площі [61].

2.2. Характеристика організаціїї роботи служби економічної безпеки підприємства

На цьому етапі економічного розвитку України стає все більш важливим захист бізнес-інтересів від незаконної діяльності корумпованих представників та правоохоронних органів. У зв'язку з цим робота в цій галузі багатьох керівників служб корпоративної економічної безпеки є окремим елементом системи економічної безпеки.

Особливістю, а також складністю створення системи економічної безпеки є той факт, що її ефективність повністю залежить від людських факторів. Керівник професійно підготовлених служб економічної безпеки, кожен співробітник команди розуміє важливість та необхідність впроваджених заходів економічної безпеки, навіть з використанням новітніх технічних інструментів. Дотепер корпоративне управління не досягне бажаних результатів. Загалом, система корпоративної економічної безпеки показана на рис. 2.1.

Якщо компанія, що здійснює ресурси для підтримання роботи, випуск системи буде працювати нормально, але поєднання ресурсів, що забезпечує оптимальне управління і якісні зовнішні умови, робить ефективний результат. Є ймовірність цього.

Для того, щоб компанії могли розпочати подальший розвиток, вони повинні забезпечити кошти для забезпечення поточної економічної безпеки, а також кошти для роботи. З початком процесу розробки небезпека продовжує зростати, оскільки система рухається і трясеться швидше. Компанії продовжують рости, а прибуток зростає, але їм потрібно більше грошей, щоб максимізувати зростання та забезпечити належну фінансову

безпеку.

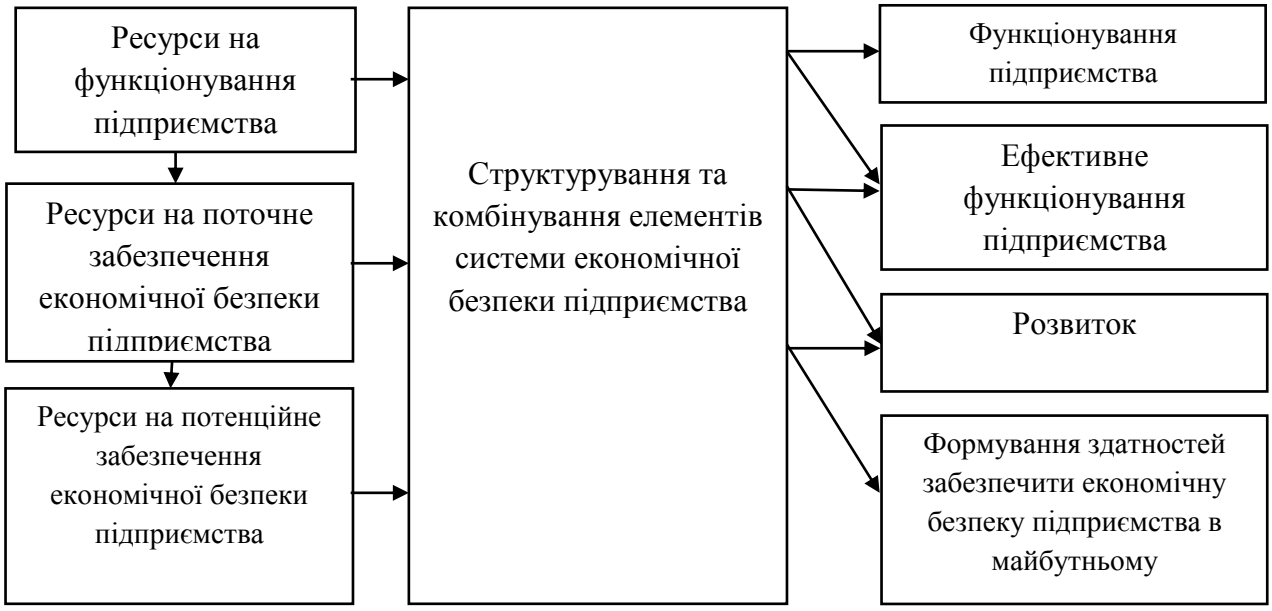

Рис. 2.1. Система економічної безпеки підприємства

Такі обставини обумовлені ще й тим, що в процесі свого розвитку підприємство займе ринкову нішу, або її частину підприємств-конкурентів, що уже є значною небезпекою.

Аналіз організаційних аспектів роботи з економічної безпеки на підприємстві дав змогу визначити особливості організаційної моделі управління вказаною роботою та навести в дипломній роботі її схематичну будову.

Керівник професійно підготовленої служби економічної безпеки, кожен працівник команди знає важливість та необхідність вжиття заходів економічної безпеки, навіть з використанням новітніх технічних засобів. До цього часу керівництво компанії не зможе досягти бажаних результатів.

Основні функції, які виконує Служба економічної безпеки підприємства [35]:

1) Захист виробничо-господарської діяльності та захист корпоративної конфіденційної інформації.

2) Організувати роботу з охорони юридичної та інженерної таємниці компанії.

3) Запобігання несанкціонованому входу та доступу до конфіденційної інформації компанії.

Рис. 2.2. Організаційна структура служби економічної безпеки підприємства

4) Організації спеціалізованих науковців, які не можуть отримати інформацію, класифіковану як комерційна таємниця.

5) Визначте та локалізуйте канали, куди може потрапляти конфіденційна інформація під час екстремальних дій та ситуацій.

6) Створення та управління цими системами безпеки для всіх видів діяльності, за винятком зустрічей, переговорів та нарад у рамках корпоративного бізнесу з іншими партнерами.

7) Забезпечити захист приміщень, обладнання, офісів, виробів та технічних приміщень, необхідних для виробничих або інших видів діяльності.

8) Організація особистої безпеки для керівництва та менеджерів великих та професійних компаній.

9) Оцініть статус маркетингу та незаконну діяльність конкурентів та зловмисників.

Конкретний перелік завдань та особливостей визначається типом об’єкта, структурою та деталями діяльності, а також може мати інші ознаки та завдання. Визначається індивідуально для кожної цілі захисту.

Для того, щоб компанії могли розпочати подальший розвиток, їм потрібно надати кошти для забезпечення поточної економічної безпеки на додаток до коштів для ведення свого бізнесу. З початком процесу розробки небезпека продовжує наростати, оскільки система рухається і трясеться швидше.

2.3. Оцінка фінансово-господарської діяльності підприємства

Головними ресурсами ТОВ «Агрос» є земля, працівники та матеріально-технічна база. Земельні ресурси є основним джерелом і просторовою базою для розміщення і розвитку сільськогосподарського виробництва. Земля - це продукт природи, і лише в процесі виробничої діяльності вона стає засобом виробництва. На відміну від інших засобів виробництва земля при правильному використанні не зношується і не вибуває з виробничого процесу, а навпаки, при правильному використанні властивості її поліпшуються, тобто підвищується родючість.

Щоб дати оцінку розміру ТОВ «Агрос», необхідно проаналізувати майно та капітал у динаміці останніх п’яти років, що й наведено у таблиці 2.1.

Аналізуючи цю таблицю, можна зробити висновок, що майже усі показники мають тенденцію до збільшення. Так, зросло значення майна (усього) на 45780,3 тис. грн, а саме на 441%; значно збільшилось значення поточної дебіторської заборгованості - на 30563,5 тис. грн., що складає 1095%; дуже зросла частка капіталу - на 45780,3 тис. грн. (441%), це відбулося за рахунок збільшення власного капіталу; збільшилась сума поточних зобов’язань - на 3367,6 тис. грн.; а також зросла поточна

кредиторська заборгованість на 734,6 тис. грн.. Збільшення значень цих показників свідчить про розвиток підприємства, про збільшення його господарської та фінансової діяльності та ефективність своєї діяльності.

Таблиця 2.1

Оцінка майна та капіталу ТОВ «Агрос»за 2015-2019рр.,тис.грн.

Види активів (майна) та пасивів (капіталу)	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Відношення у % 2019 р. до 2015 р.
Майно - усього	13407,0	18559,8	24755,9	42570,9	59187,3	441,47
Необоротні активи	6511,0	6047,4	7680,9	6847,6	8109,0	124,54
Основні засоби	6511,0	6047,4	7680,9	6847,6	8109,0	124,54
Оборотні активи	6896,0	12512,4	17075,0	35723,3	51078,3	740,69
Запаси	1904,0	553,7	625,4	12172,5	17440,6	916,00
Поточна дебіторська заборгованість	3073,0	6713,1	14705,0	23550,8	33636,5	1094,58
Гроші, їх еквіваленти та поточні фінансові інвестиції	2,0	2679,6	1744,6	0,0	1,2	60,00
Інші оборотні активи	1917,0	2566,0	0,0	0,0	0,0	0,00
Капітал- усього	13407,0	18559,8	24755,9	42570,9	59187,3	441,47
Власний капітал	12536,0	17696,0	23597,3	29168,7	54858,7	437,61
Зобов’язання і забезпечення	871,0	863,8	1158,6	13402,2	4238,6	486,64
Поточні зобов’язання	871,0	863,8	1158,6	13402,2	4238,6	486,64
Поточна кредиторська заборгованість	171,0	53,2	132,9	11745,1	905,6	529,59

Для підвищення економічної ефективності виробництва сільськогосподарської продукції потрібна високорозвинена матеріальна база в господарстві, головною ланкою якої є основні засоби. Нормальне функціонування сільськогосподарських підприємств забезпечується як

основними, так і оборотними засобами. Вони мають вирішальне значення у формуванні собівартості і вартості сільськогосподарської продукції. Важливим також є і рівень забезпеченості виробничими фондами. Щоб оцінити стан майна господарства, треба провести аналіз оцінки руху тафункціонального стану основних засобів підприємства за 2012-2016 рр. (таблиця 2.2).

Таблиця 2.2

Оцінка руху та функціонального стану основних засобів господарюючого суб'єкта за 2015-2019 рр.

Показник	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Відношення у % (відхилення,+; -) 2019 р. до 2015 р.
Вартістьосновнихзасобів на початок року	6353,0	9346,0	9815,9	11878,5	12115,3	190,70
Вартістьосновнихзасобів на кінець року	9346,0	9815,9	11878,5	12115,3	14362,1	153,67
Нарахованоамортизації за рік	-640,0	-933,5	-429,1	-1070,1	-985,4	153,97
Знососновнихзасобів: а) на початок року	-2195,0	-2835,0	-3768,5	-4197,6	-5267,7	239,99
б) накінець року	-2835,0	-3768,5	-4197,6	-5267,7	-6253,1	220,57
Річнийприріст(+) абозменшення(-), тис.грн.	2993,00	469,90	2062,60	236,80	2246,80	75,07
Темп зростання (зниження), %	147,11	105,03	121,01	101,99	118,55	-28,57
Темп приросту (зменшення), %	47,11	5,03	21,01	1,99	18,55	-28,57
Період обороту, років	-12,26	-10,26	-25,28	-11,21	-13,43	109,54
Коефіцієнтзносу, %: а) на початок року	-34,55	-30,33	-38,39	-35,34	-43,48	-8,93
б) накінець року	-44,62	-40,32	-42,76	-44,35	-51,61	-6,99
Коефіцієнтпридатності,%: а) на початок року	134,55	130,33	138,39	135,34	143,48	-8,93
б) накінець року	144,62	140,32	142,76	144,35	151,61	6,99

Аналізуючи дані таблиці 2.2 можна зробити висновок, що значно збільшилась вартість основних засобів на початок та на кінець року, а саме на 5762,3 та 5016,1 тис. грн., сума річного приросту зменшилась на -746,2

тис. грн., ці показники свідчать про значне збільшення використання основних засобів у процесі виробництва.

Фінансові результати діяльності підприємства відображають мету підприємства взагалі, її доходність і є вирішальними для підприємства і визначають ефективність діяльності підприємства. Аналізуючи дані таблиці, яка наведена у Додатку А можна побачити, що чистий дохід від реалізації продукції значно збільшився, а саме на 26952 тис. грн., що, в свою чергу, збільшило суму валового прибутку, і в 2016 р. він склав 48106,40 тис. грн., що на 31390,4 тис. грн. більше, ніж у 2010 р.; збільшилась сума фінансових та інвестиційних доходів на 3107,4 тис. грн., що також призвело до збільшення фінансових та інвестиційних витрат - на 3761,1 тис. грн.; таким чином збільшився фінансовий результат до оподаткування та чистий прибуток - на 21946 тис. грн.. Значення цих показників свідчить про досить ефективну діяльність господарства, та характеризує підприємство, як перспективне.

Також, ще однією з найважливіших характеристик фінансового стану підприємства - стабільність його діяльності в довгостроковій перспективі. Так, показники оцінки фінансової стійкості ТОВ «Агрос» за 2015-2019 рр., наведені у Додатку Б.

Оцінка фінансової стійкості ТОВ «Агрос» здійснюється за певними групами показників, а саме:

1. Аналізуючи показники структури капіталу, можна побачити, що кожний показник знаходиться в межах нормативного значення, і свідчить про здатність підприємства погашати довгострокову заборгованість;

2. Вивчаючи показники стану оборотних активів можна зробити висновок, що усі показники відповідають нормативному значенню, особливо слід звернути увагу на коефіцієнт маневреності власного капіталу, який має високі можливості росту, і свідчить про ефективне та раціональне використання оборотних активів;

3. Оцінюючи показники стану основного капіталу, можна побачити, що усі коефіцієнти характеризуються збільшенням свого значення, тим самим, задовольняючи нормативне значення.

Таким чином, ТОВ «Агрос» згідно вивчених показників є стійким та перспективним підприємством.

Результатом формування і реалізації фінансової політики підприємства має бути його стабільний фінансовий стан, здатність розвиватися у перспективі. Одними з головних критеріїв цього виступають платоспроможність і ліквідність підприємства які визначають здатність підприємства розрахуватися за своїми зобов'язаннями в поточному і майбутніх періодах, ця інформація наведена у табл. 2.3.

1. Аналізуючи показники оцінки ліквідності можна зробити висновок, що значення досить зросли, наприклад, значно зросло значення низько ліквідних активів - на 15536,6 тис. грн., та короткострокові зобов'язання - на 2723 тис. грн..

2. Вивчаючи показники оцінки платоспроможності, можна побачити, що значно зріс проміжний коефіцієнт покриття - на 4,41, а також коефіцієнт загальної ліквідності - на 4,13.

3. Оцінюючи оборотність оборотних активів, можна одразу побачити, що збільшилось значення чистого доходу від реалізації продукції на 26952 тис. грн., а також збільшилось значення середньорічної вартості оборотних активів - на 37634,8 тис. грн..

Ці розрахунки свідчать про те, що підприємство на протязі декількох років не втратить своєї платоспроможності і кредитори можуть бути впевнені при укладанні договорів.

Стійкий фінансовий стан підприємства в ринкових умовах значною мірою обумовлюється його діловою активністю.

Таблиця 2.3

Оцінка ліквідності, платоспроможності та оборотності оборотних активів ТОВ «Агрос», тис. грн.

Показник	Нормативне значення	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Відношення у % 2019 р. до 2015 р.
1. Оцінка ліквідності							
Високоліквідні активи (А1)	≥П1	2,00	2679,60	1744,60	0,00	1,20	60,00
Середньоліквідні активи (А2)	≥П2	4990,00	9279,10	14705,00	23550,80	33636,5	674,08
Низьколіквідні активи (А3)	≥П3	1904,00	553,70	625,40	12172,50	17440,6	916,00
Найбільш строкові зобов'язання (П1)	≤А1	171,00	53,20	132,90	11745,10	905,6	529,59
Короткострокові зобов'язання (П2)	≤А2	700,00	810,60	1025,70	1657,10	3423,0	489,00
2. Оцінка платоспроможності							
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	≥0,2	0,00	3,10	1,51	0,00	0,00	12,33
Проміжний коефіцієнт покриття	≥0,7	3,53	10,87	14,20	1,76	7,94	224,79
Коефіцієнт покриття (загальної ліквідності)	≥2	7,92	14,49	14,74	2,67	12,05	152,21
Коефіцієнт загальної платоспроможності	Збільшення	15,39	21,49	21,37	3,18	13,96	90,72
3. Оцінка оборотності оборотних активів							
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	-	10726,0	14898,20	16867,50	11881,80	37678,0	351,28
Середньорічна вартість оборотних активів	-	5766,00	9704,20	14793,70	26399,15	43400,8	752,70
Коефіцієнт обертання оборотних активів	Збільшення	1,86	1,54	1,14	0,45	0,87	46,67
Коефіцієнт завантаження оборотних активів	Зменшення	0,54	0,65	0,88	2,22	1,15	214,28
Тривалість одного обороту оборотних активів, днів	Зменшення	194	234	316	800	415	214

Ділова активність ТОВ «Агрос» наведена в табл.2.4. і проаналізувавши його показники можна зробити висновок, що значення показників досить коливаються, зменшилась тривалість обороту оборотних активів на 108 днів, а тривалість обороту оборотних виробничих фондів збільшилась на 92 дні, збільшилась тривалість обороту поточної дебіторської заборгованості на 204 дні, також збільшилась тривалість обороту власного капіталу на 43 дні. Таким чином, показники свідчать про динамічний розвиток даного господарства.

Таблиця 2.4

Оцінка ділової активності ТОВ «Агрос» за 2015-2019 рр.

Показник	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Відношення у % 2019 р. до 2015 р.
Загальний коефіцієнт обертання капіталу	0,97	0,93	0,78	0,35	0,74	76,64
Фондовіддача необоротних активів, грн	1,01	0,99	0,82	0,45	0,90	89,16
Коефіцієнт обертання оборотних активів	2,01	2,37	2,46	1,64	5,04	250,58
Тривалість одного обороту оборотних активів, днів	179	152	147	220	71	40
Коефіцієнт обертання оборотних виробничих фондів та готової продукції і товарів	7,32	12,12	28,61	1,86	2,54	34,76
Тривалість одного обороту оборотних виробничих фондів, днів	49	30	13	194	141	288
Коефіцієнт обертання поточної дебіторської заборгованості	5,21	3,04	1,58	0,62	1,32	25,31
Тривалість одного обороту поточної дебіторської заборгованості, днів	69	118	229	580	273	395
Коефіцієнт обертання власного капіталу	1,01	0,99	0,82	0,45	0,90	89,16
Тривалість одного обороту власного капіталу, днів	358	365	441	799	401	112

Таким чином, кінцевою характеристикою фінансово-економічного стану господарства є комплексна (рейтингова) оцінка фінансового стану ТОВ «Агрос», яка наведена у Додатку В, та проаналізувавши ці показники можна

зробити висновок, що рейтинг фінансового стану має значення А, та свідчить про розвиток діяльності підприємства та про зростання його показників.

Шокова заморозка продукції може відбуватись як у промислових апаратах заморожування так і в більш мобільних, з ручним завантажуванням продукту, ціни на ці машини варіюються дуже сильно, від 100 тис. грн. за самі прості камери, до 3.5-4 млн. грн. великі промислові апарати по замороці за зберіганню продукції. Існує декілька видів апаратів для шокової заморозки і кожен з них виконує деякі задачі краще, деякі гірше.

Флюїдизаційний заморожувальний аппарат відноситься до холодильного технологічного обладнання для заморожування дрібноштучних продуктів (ягод, плодів, овочей) в щільному зваженому повітряному шарі (рис. 2.3). Апарат створює умови для швидкого заморожування у зваженому стані харчових продуктів за рахунок використання ефекту флюїдизації. Апарат містить теплоізольовану камеру з транспортуючим органом для заморожування продуктів, яка утворена трьома модулями, перший модуль флюїдизаційного підморожування має повітророзподільник, в нижній частині якого змонтовані сопла з пластинами для розподілу вхідного потоку низькотемпературного повітря, що надходить через розширювальний канал з турборефрижераторного агрегату, що включає турбодетандером, який регулює швидкість і температуру потоків повітря (в інтервалі від 8 до 12 м/с і від -60 до -120°С відповідно) в залежності від того, продукт якої маси розміщений на транспортуючому органі. Другий модуль заморожує продукти, а третій модуль доморожування посилює і вирівнює температуру продуктів за допомогою вигнутого стельового елемента і має канал виведення відпрацьованого повітря. Таким чином, апарат дозволяє уникнути адгезії продуктів на транспортуючому органі, зменшує енерговитрати, при цьому виключається втрата маси продукту від усушки, поліпшуються товарний вигляд і якість [62].

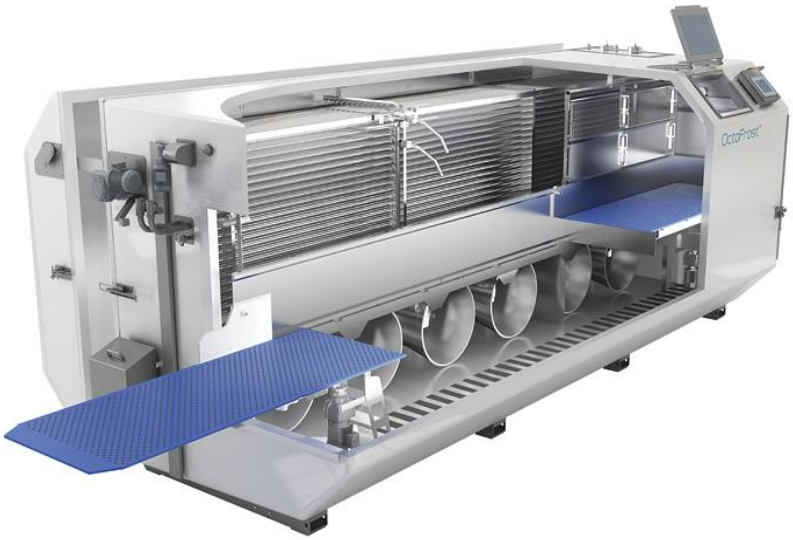

Рис. 2.3. Флюїдизаційний заморожувальний апарат

Конвеєрні скороморозильні апарати складаються з вантажного відсіку іповітроохолоджувача. Останній розташовують таким чином, щоб забезпечити (рис. 2.4.)

ефективне охолодження переміщуваного конвеєром продукту.По виду конвеєрні апарати поділяють на апарати з стрічковим і ланцюговим(зигзагоподібним або спіральним) конвеєром. Призначений задля заморозки напівфабрикат, пельмені, вареник, млинчиків і т.і. Продукт надходити апарат і переміщається в він конвеєрний стрічка. Швидкість руху стрічки регулюється в залежності від необхідного часу заморожування продукту.

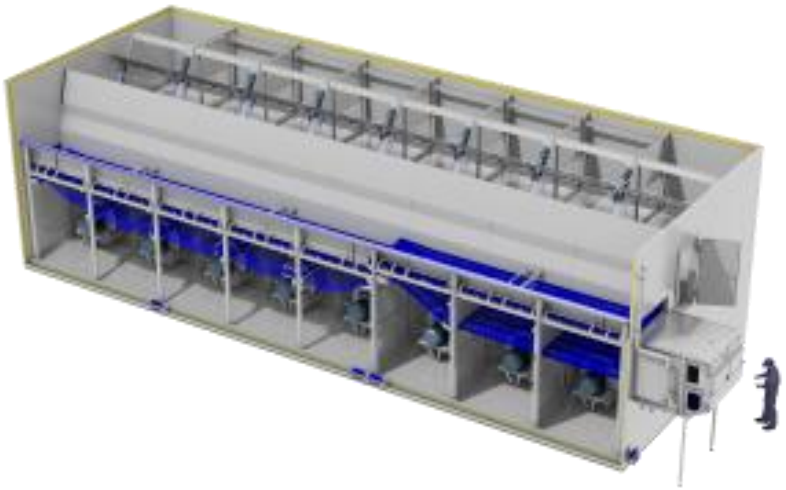

Рис. 2.4. Конвеєрний скормрозильний апарат

Люльковий аппарат працює наступним чином, продукт надходить в апарат на підвісних люльках і переміщається в ньому за допомогою ланцюгового транспортера з плавним регулюванням швидкості.Ланцюговий транспортер має спеціальний пристрій завантаження і вивантаженняпродукту з люльок, розташоване у зручному місці поза теплоізольованою камерою.Охолоджене повітря (пройшовши через випарник) подається вентиляторами зсередньою швидкістю 3-7 м / с, в протилежних напрямках під перехресним потоком до продукту, забезпечуючи тим самим інтенсивну тепловіддачу (рис. 2.5.).Постаментний повітроохолоджувач забезпечує рівномірний напрямокповітряних потоків на продукт по всіх рівнях транспортера, а також у всьомуоб'ємі камери.Температура повітря в камері однакова і в центрі, і по стінах.Конструкція випарника дозволяє тривалий час (від 6 до 48 год в залежності від продукту) працювати без відтаювання, підтримуючи задану температуру в камері.

Рис. 2.5. Люльковий скоро морозильний апарат

Спіральні швидкоморозильні апарати відносяться до промислового холодильного обладнання безперервної дії(рис. 2.6) . Спіральний швидкоморозильний аппарат призначений задля шокової заморозки штучної харчової продукції: пельменів, котлет, млинців, манти, риба свіжоморожена, філе, люля-кебаб, крабові палички. Шокова заморозка даної продукції у спіральній швидкоморозильній камері дозволяє зберігати весь смак та якість, повністю зупинити активність мікрофлори і запобігти утворенню великих кристалів льоду, які з'являються при менш інтенсивній заморозці.

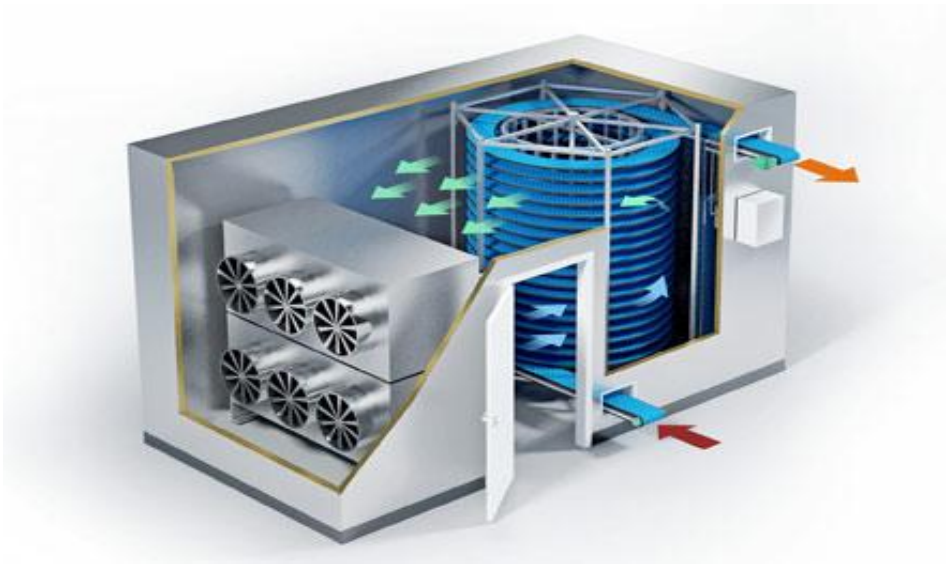

Рис. 2.6. Спіральний скороморозильний аппарат

Висновки до другого розділу

1. ТОВ «Агрос» займається шоковою заморозкою овочей та фруктів, в Україні цей ринок розвивається і робить це доволі швидко, у 2019 р. об’єм ринку ягід перевищував 250 млн. доларів, що для нашої країни є неймовірним показником, серед лідерів по продажам були полуниця, малина та чорниця. Не дивлячись на те що в Україні населення вживає менше ягід аніж жителі Европи, ринок ягід продовжує рости і ринок заморожених продуктів зокрема.

2. Для виробничого процесу по шоковій заморозці продуктів є потреба в спеціальному обладнанні, швидко заморожуючі апарати різних типів, які залежать від вашої продукції, у кожного є свої переваги та недоліки. Ціна на обладнання яке нам необхідно для виробничого процесу має доволі широкі рамки – від 100 тис. грн., до 4-х млн. грн..

РОЗДІЛ 3
ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОГО ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЕКТУ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВА В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

3.1. Аналіз виробничого процесу підприємства

Виробництво швидкозаморожених продуктів харчування є однією з найбільш динамічно розвиваються галузей харчової промисловості не тільки за кордоном, але і в Україні. Процес заморожування - це найкращий спосіб продовження термінів зберігання продуктів харчування, тому що дозволяє зберегти їх з найменшими втратами поживних речовин. Інші способи не дають такого високого результату. Дуже важливо, щоб процес заморожування проходив правильно. Швидке зниження температури продукту дозволяє зберегти основні смакові якості і поживні властивості. Зниження температури на 10 градусів викликає триразове уповільнення внутрішніх обмінних процесів в продукті і значно обмежує розвиток бактерій [63].

Плоди і ягоди – багате джерело вітамінів, мінеральних солей, мікроелементів. Їх харчова цінність визначається наявністю органічних кислот, ефірних масел, вуглеводів, білків, дубильних і пектинових речовин, клітковини. Вчені стверджують, що людина може продовжити своє життя щонайменше на одну третину, якщо систематично вживати плоди і ягоди. Профілактична та лікувальна роль фруктів полягає в дії на організм людини одночасно ряду біологічно активних речовин. А таких речовин, що входять до складу плодів, дуже багато. Тільки в яблуках їх виявлено тридцять сім. Такі ягоди як чорна смородина, малина, ожина введені в Державну фармакологію ще при СРСР. Ягоди та фрукти містять багато води (до 85 %),

характеризуються низьким рівнем білка (до 0,85 %), та практично нульовим рівнем жирів. Зате багато вітамінів, мінеральних речовин, вуглеводів і органічних кислот. У фруктах містяться легкозасвоювані вуглеводи (цукру - глюкоза, фруктоза, сахароза), органічні кислоти (яблучна, лимонна), вітамін С, мінеральні солі (калій, залізо, кальцій, фосфор), пектинові, дубильні, фарбувальні, ароматичні речовини. Кількість цих речовин в залежності від виду плодів сильно коливається. Так, високим вмістом вітаміну С відрізняються плоди шипшини, обліпихи, ягоди чорної смородини, лимони, апельсини, деякі сорти яблук. Каротину (провітаміну А) найбільше в плодах абрикосів, сливи, шипшини, обліпихи і чорниці, вітаміну Р - в плодах шипшини, цитрусових, ягодах чорної смородини і чорноплідної горобини. Найбільша кількість цукру у винограді, інжирі, агрусі, хурмі, абрикосах, персиках, вишні, зливі, яблуках, Айві, апельсинах, мандаринах.

Органічними кислотами (яблучної, лимонної, винної) багаті лимони, смородина, журавлина, агрус, брусниця, багато сортів сливи, вишні, суниці, малини. Вони забезпечують потрібну кислотну рівновагу, необхідну для процесу травлення. Цінність містяться у фруктах мінеральних солей обумовлюється їх сприятливим поєднанням з вітамінами. У мінеральному складі фруктів основну частку складають солі калію, якими особливо багаті червона і чорна смородина, банани, малина, вишня, слива, абрикоси та персики. Солей заліза найбільше в яблуках, зливі, чорниці, груші, персиках, айві, абрикосах. В ягодах і фруктах сприятливі для засвоєння організмом людини збалансовані кальцієм і фосфором. Деякі сорти айви, груші, яблука, малини, персика, апельсину, гранатів, хурми, а також ягоди чорниці багаті дубильними і пектиновими речовинами (таніни), які надають цим фруктам терпкий смак і підвищують активність за рахунок в них вітаміну С, сприяють кращому засвоєнню його організмом. У шкірці фруктів більше вітамінів, ніж в м'якоті, а зовнішні шари м'якоті багатші, ніж внутрішні. У зрілих фруктах поживні речовини знаходяться в більш доступній для засвоєння організмом формі, ніж в недостиглих. Фрукти сприяють кращому засвоєнню організмом

всієї споживаної їжі. Максимальний вміст антиоксидантів було виявлено в чорній смородині, полуниці, малині, лохині, гранаті, імбирі. Середня енергетична цінність ягід становить близько 167-230 кДж (40-55 ккал) на 100 грам. [59].

Рівень економічної ефективності компанії залежить від багатьох факторів та обставин. Насправді ці фактори не можна використовувати в чистому вигляді, але, як правило, перетинаються і можуть використовуватися самостійно. Одні люди залежать від діяльності всієї компанії, інші пов'язані з технологією та організацією виробництва, а інші - через рівень використання ресурсів та визнання передової науки і техніки [17].

Всі фактори підвищення ефективності можна класифікувати за трьома ознаками:

1. Виробничі витрати та вид ресурсів (причина збільшення).

2. Напрямок розвитку та вдосконалення виробництва.

3. Де елементи системи накладаються на управлінську діяльність.

Класифікуючи фактори за ресурсами та витратами, ви чітко бачите джерела ефективності. Це є відповіддю на запитання про ресурси та витрати того, чого може досягти економія соціальної роботи.

Згідно з класифікацією, основними факторами зростання економічної ефективності є перші ознаки: Зростання продуктивності праці та зниження заробітної плати за виробництво. Зменшення виробничого капіталу та матеріаломісткості. Розумне використання природних ресурсів.

Основними напрямами розвитку та вдосконалення підприємств (функція номер два) є: Введення в передові технології виробництва. Адекватна спеціалізація та концентрація виробництва. Збільшити організацію праці та подарунки. Вступ до науково-технічного прогресу та передового досвіду. Покращена структура виробництва та система управління. Підвищення якості та конкурентоспроможності продукції. Всебічний розвиток та підвищення зовнішньоекономічної активності компаній.

Третьою за значимістю особливістю є місце реалізації елементів у системі управління підприємством. Ці сукупні фактори можна поділити на зовнішні та внутрішні [16].

Зовнішня включає: Державну економічну та соціальну політику. Ціни на сільське господарство; якість та вартість матеріалів промислового походження. Структурні зміни в національній економіці; розвиток інфраструктури.

Внутрішні фактори включають технологію, машини та обладнання, матеріали та енергію, продукцію, навички працівників, організацію роботи та стиль управління.

Найважливішим показником економічної ефективності діяльності підприємств є норма прибутку. Це складається з суми грошей, яку компанія отримує від продажу сільськогосподарської продукції, та витрат, пов'язаних з виробництвом та продажем.

Дохід залежить від кількості продуктів, які можна продати, та їх вартості, а їх вартість залежить насамперед від попиту та пропозиції кожного виду продукції, що випускається компанією, якості, каналу збуту, терміну продажу тощо.

Конкретні фактори, що впливають на збільшення продажів та поліпшення якості продукції. На ринку є великий попит на якісну продукцію, і вона продається за вищою ціною. Нестандартні та недорогі товари менш бажані, залежні та пошкоджені. Це змушує виробників продавати за нижчою ціною, зменшує прибуток, а в деяких випадках робить виробництво цього виду продукції збитковим. Особливо це стосується виробництва свіжих продуктів, таких як овочі.

Фактори, що формують та мають значний вплив на прибуток, завжди знаходяться в тісному та рішучому контакті. Отже, якщо ви поміняєте одну, зміниться інша. Наприклад, збільшення кількості проданого зерна, коли є попит, збільшує грошовий потік та прибуток. У той же час, продажі пшениці

можуть бути збільшені лише за умови збільшення виробництва в міру збільшення врожайності та збільшення врожаю.

Через важливість обмежених ресурсів та економії основними факторами, що визначають ефективність виробництва, є трудомістка продукція, матеріаломістка та капіталомістка. Тому компанії, які займаються економічною діяльністю, повинні звертати увагу на технологічне вдосконалення, спеціалізацію та концентрацію виробництва, організацію та нагороди, науково-технічний прогрес та визнання досвіду.

Передумовами підвищення ефективності виробництва є наявність хорошого, якісного та високопродуктивного обладнання для постачання компанією високоякісної сировини. Тільки за цих обставин землю, яка є основним засобом виробництва агробізнесу, можна ефективно використовувати. Збільшення родючості в економічній родючості земель, безумовно, є важливим, оскільки рівень залежить від урожайності, кількості та якості продукції, а також суми пов'язаних з цим матеріалів та грошових витрат. Однак, незалежно від того, наскільки досконалими є ресурси, прибуток та ефективність виробництва зростатимуть лише за умови повного та інтенсивного їх використання [11].

Тому не дуже важливо забезпечити найкращі таланти компанії. Якщо всі інші умови однакові, працівники, що мають творчий досвід та навички для виконання завдання, можуть виробляти більше продукції найвищої якості. Продуктивність праці зростає в міру налагодження компаніями виробничих відносин. Сприятливий психологічний клімат, взаєморозуміння між керівниками та працівниками та інші мотиви роботи.

Важливим стимулом для продуктивної праці є приватизація виробничих потужностей. Надання компаніям права володіти виробничими інструментами та результатами виробничої діяльності є одним із найбільш доступних стимулів для підвищення ефективності неінвестиційної діяльності.

Якщо брати до уваги те, що «найважливішими показниками роботи аграрного підприємства як результату процесу матеріального виробництва є обсяг виробленої продукції та сума матеріально-грошових витрат, пов'язаних з цим, то всі шляхи підвищення економічної ефективності його діяльності умовно можна згрупувати за двома напрямами:

- шляхи, що забезпечують збільшення обсягів виробництва валової продукції;
- шляхи, що забезпечують зниження матеріально-грошових витрат на виробництво продукції» [21].

Одним з основних способів підвищення ефективності виробництва є збільшення використання землі за рахунок збільшення родючості та врожайності (рис. 3.1). Цього можна досягти шляхом впровадження нових технологій, включаючи програми збору врожаю, у виробництво та застосування наукових досягнень та найкращих практик. У сучасних умовах розвиток хімічних речовин та звалищ, впровадження різних типів гібридів та гібридів та захист ґрунту від водної та вітрової ерозії стають все більш важливими. Поліпшення землекористування сприяє зміцненню кормової бази та одночасно збільшенню продуктивності за рахунок впровадження високопродуктивних видів тварин.

Кінцевий результат ефективності компанії сильно залежить від зменшення матеріальних та фінансових витрат на виробництво. Зменшення витрат на робочу силу та споживання матеріалів шляхом впровадження механізованих технологій, ресурсів та комплексного енергозбереження є ключовими якісними факторами для досягнення цього. Однак слід зазначити, що ефективне використання машин та іншого виробничого обладнання спостерігається лише тоді, коли між електроенергією та оборотними коштами існує складний і раціональний взаємозв'язок, а саме забезпечення достатніми оборотними коштами.

Рис. 3.1– Шляхи підвищення економічної ефективності діяльності підприємства в системі економічної безпеки

Чільне місце в заходах з підвищення ефективності виробництва посідає поліпшення якості продукції та її збереження. За рахунок підвищення якості продукції, зниження втрат при збиранні, транспортуванні й зберіганні можна

підвищити рівень її реалізації та збільшити обсяг грошових надходжень на 25-30%.

3.2. Економічна ефективність вступу до обслуговуючого кооперативу

В даний час сільськогосподарська кооперація є ефективним організаційним механізмом для розвитку взаємовигідних економічних відносин між сільськогосподарськими товаровиробниками та особистими підсобними господарствами. Та оскільки зараз в нашій країні набирає обертів вирощування ягід, то в Дніпропетровській області був створений «Перший ягідний» кооператив, його головна ціль, об'єднання фермерів для подальшої переробки, зберігання та транспортування продукції, через те що поодинці фермери не можуть реалізовувати весь свій врожай та мають багато зайвого продукту який вони не спроможні збути [47].

Сільськогосподарська споживча кооперація як система формується і розвивається відповідно до чинного законодавства, яка дозволяє створити ефективні кооперативи в різних сферах агропромислового комплексу. При цьому споживча кооперація виступає як частина сільського підприємництва, що дозволяє всім виробникам сільськогосподарської продукції, включаючи малі форми господарювання та особисті підсобні господарства на селі, успішно конкурувати.

Сільськогосподарський кооператив – це організація яка створюється сільськогосподарськими підприємствами або особистими господарствами громадян вступ до якоївідбувається на добровільній основі, спрямована на об’єднання пайових внесків членів кооперативу задля досягнення виробничих або інших господарських цілей. Сільськогосподарський кооператив може бути створений у формі сільськогосподарського виробничого кооперативу (комерційна організація) або

сільськогосподарського споживчого кооперативу. У даному випадку йдеться про сільськогосподарський споживчий кооператив, головною метою якого є надання послуг своїм членам для розвитку їх господарської діяльності, підвищення рівня їх доходів. Незважаючи на те, що кооператив є неприбутковою організацією, він може надавати послуги на комерційній основі на підставі окремого кошторису доходів і витрат.

«Основні принципи створення та функціонування кооперативів:

- добровільність членства в кооперативах;
- взаємодопомога та забезпечення економічної вигоди для членів кооперативу, які беруть участь у його виробничій та іншій господарській діяльності;
- розподіл прибутку і збитків кооперативу між його членами з урахуванням їх особистої трудової участі або участі в господарській діяльності кооперативу;
- обмеження участі в господарській діяльності кооперативу осіб, які не є його членами;
- обмеження дивідендів за додатковими паями членів і паями асоційованих членів кооперативів;
- управління діяльністю кооперативу на демократичних засадах (один член кооперативу - один голос);
- доступність інформації про діяльність кооперативу для всіх його членів.

Кооператив у своїй діяльності опирається на статут, він представляє собою правовий документ і має містити наступну інформацію:

- найменування кооперативу. Найменування споживчого кооперативу має містити вказівку на основну мету його діяльності, а також слова "сільськогосподарський споживчий кооператив";
- місце знаходження споживчого кооперативу;
- термін діяльності кооперативу або вказівка на безстроковий характер діяльності кооперативу;

- цілі та предмет діяльності споживчого кооперативу. Законом визначено, що досить визначити одним із головних напрямів діяльності кооперативу із зазначенням, що кооператив може займатися будь-якою діяльністю в межах цілей, для досягнення яких кооператив утворений;
- порядок та умови вступу до споживчого кооперативу, підстави щодо вилучення з кооперативу та порядок віконання;
- умови щодо розміру пайових внесків;
- правила щодо внесків до пайового фонду, покарання у разі невиконання зобов'язаннь;
- умови та рзміри утворення неподільних фондів споживчого кооперативу, якщо вони передбачаються рішенням загальних зборів кооперативу;
- умови утворення та використання інших фондів кооперативу;
- алгоритм розподілу прибутку і збутку ;
- склад і компетенція органів управління кооперативом, порядок прийняття ними рішень, в тому числі з питань, що вимагають одноголосного рішення або ухвалення рішення кваліфікованою більшістю голосів;
- обов'язки та права членів споживчого кооперативу;
- характер, порядок і мінімальний розмір участі в господарській діяльності кооперативу;
- відповідальність членів кооперативу за порушення зобов'язання щодо участі у господарській діяльності;
- час початку і кінця фінансового року;
- порядок оцінки майна, що вноситься в рахунок пайового внеску, за винятком земельних ділянок;
- порядок внесення земельної ділянки, що вноситься в сет пайового внеску;
- порядок публікації відомостей про реєстрацію, ліквідацію та реорганізацію кооперативу в офіційному органі;

- порядок та умови перебудови та знищення споживчого кооперативу» [58].

Споживчі кооперативи поділяються на:

- переробний кооператив: набуває у свою власність у своїх членів вироблену ними сільськогосподарську продукцію, переробляє її в інший вид товару і реалізує його третім особам (приклад: скупка у членів молока, переробка його в масло, продаж масла на ринку).
- постачальницький кооператив: набуває у третіх осіб оптові партії в необхідних сільськогосподарському виробництві матеріальних ресурсів і продає їх членам кооперативу (приклад: купівля мінеральних добрив у заводу – виробника і розподіл їх між членами кооперативу).
- збутовий кооператив здійснює продаж сільськогосподарської продукції своїх членів, здійснює її зберігання, мийку, сушку, упаковку, транспортування і реалізує цю продукцію третім особам (приклад: збір у членів кооперативу яблук і продаж їх в торгову мережу).Проводить вивчення ринків збуту продукції, організовує її рекламу.
- обслуговуючий кооператив: надає своїм членам послуги (як на підставі цивільно-правового договору, так і за членські внески). Наприклад, кооператив має у власності трактор і надає платні послуги по оранці землі; збирає у членів внески і орендує у муніципалітету пасовище і наймає пастуха.

Що потрібно для створення кооперативу:

1) Наявність ідеї, ініціативної групи, готової займатися організаційною роботою;

2) Наявність виробничої необхідності та економічної доцільності для потенційних членів організації кооперативу на конкретній території;

3)Наявність фінансових ресурсів або можливості їх залученнядля формування стартового капіталу (у т. ч. необхідного приміщення, обладнання; фонду оплати праці для осіб, готовихзайматися поточними організаційними питаннями).

Ліквідація сільськогосподарського кооперативу може статися в наступних випадках:

- за рішенням Загальних зборів членів кооперативу, у тому числі у зв'язку ззакінченням терміну, на який він створений, з досягненням мети, зарадиякої створено кооператив;
- за рішенням суду у разі допущених під час його створення грубихпорушень закону, якщо ці порушення носять непереборний характер,або здійснення діяльності без належного дозволу(ліцензії), або діяльності, забороненої законом, або діяльностіз іншими неодноразовими або грубими порушеннями законодавства;
- у разі визнання судом кооперативу банкрутом або у разіоголошення їм про своє банкрутство;
- в інших випадках, передбачених законодавством.

3.3. Способи підвищення виробничого процесу на підприємстві

Основним способом підвищення рівня виробництва є купівля нового обладнання, як для розширення потужностей виробництва, так і для оновлення старого обладнання з ціллю підвищення ефективності. ТОВ «Агрос» займається виробництвом заморожених ягід шляхом шокової заморозки продуктів. Ринок заморожених ягід в Україні росте вибуховими темпами, бо цей продукт має ряд переваг, наприклад: легкість транспортування, та при цьому вони не втрачають товарний вигляд, заморожені ягоди мають більш довгий строк придатності, в результаты якого формується біль адекватна ціна у не сезон. При шоковому заморожуванні,

продукт проходить декілька стадій заморозки, і в кінці зберігає понад 95% корисних вітамінів та мікроелементів, у зв’язку з чим цей метод можна назвати доволі ефективним. Для заморожування саме ягід краще за все підходитьфлюїдизаційний скороморозильний апарат з ручною закладкою, продуктивністю 50 кг/год, який разом з монтажем обійдеться у 330 тис. грн. Цей агрегат працює за принципом охолодження продуктів потоком холодного повітря, який називають «киплячим шаром». Через це явище не відбувається змерзання ягід, та вони залишаються цілими, що додає їм привабливості з точки зору товарного виду. В якості ягоди яку ми візьмемо для цього агрегату буде чорниця. Чорниця - трав'яниста рослина, дуже корисна ягода, яку ще називають - омолоджуючою. У плодах чорниці містяться:

- цукру (фруктоза, лактоза);
- Р-активні речовини (катехіни та антоціани);
- каротиноїди;
- пектинові речовини;
- конденсовані дубильні речовини (5-7 %);
- органічні кислоти.

В чорниці міститься багато вітамінів та мінералів, вона тонізує та стимулює обмінні процеси, ця ягода навіть спроможна омолоджувати організм. Вона покращує кровопостачання до сітківки очей, що прискорює її регенерацію.

Чорниця - найбагатше джерело так званих антоцианидинов - це найсильніші з усіх природних антиоксидантів. Збирають цю ягоду з липня по вересень. У минулому році середня ціна на свіжу чорницю була 60 грн/кг, заморожена коштувала 120-140 грн. Та за договором з кооперативом, ми купуємо в нього чорницю за ціною 55 грн/кг і продаємо нашому ж кооперативу за ціною 80 грн/кг, проте кооператив бере на себе відповідальність по реалізації всього товару, таким чином ми не витрачаємо

грошей на маркетинг та транспортування продукції, це допомагає нам зберегти кошти.

Отже, тепер нам треба порахувати точку беззбитковості нашого проекту, для початку ознайомимося з цим поняттям. Англійською мовоюце звучить як break-even point - такий обсяг виробництва, при якому доходи можуть перекривати витрати. Простіше кажучи, це такий обсяг виручки, або така кількість виробленого товару, яка необхідна, щоб компенсувати всі витрати виробництва. Коли ви виходите на цю точку, то можете сказати, що з цього моменту ви не працюєте в мінус. Збитку більше немає. Але також немає ще й плюса. Прибуток ви не отримуєте. Поки що у вас нуль, що є відмінним досягненням. Точку беззбитковості також можна називати по-іншому. Найпоширеніші терміни – поріг рентабельності і критичний обсяг виробництва.

Точка беззбитковості дає нам наступне:

- можливість зрозуміти - потрібно розширювати виробництво, організувати дилерську мережу, освоїти нові технології, або розширити асортимент продукції;

- можливість оцінити платоспроможність вашої фірми, фінансові показники, що відповідають за стабільність. Адже стабільність – один з головних факторів не тільки для власника фірми, але і для інвестора або кредитора;

- можливість виявити місця, що вимагають втручання, змін або заходів, для поліпшення всього процесу виробництва;

- можливість зробити чіткий, заснований на прогресі і сьогоденні стані фірми план реалізації продукції;

- можливість зрозуміти, наскільки може фірма дозволити собі "впасти" у виручці, або в обсязі продажів, щоб не піти в мінус;

- можливість зрозуміти, як ціна, витрати виробництва і кількість проданого товару впливають на зміну загальних фінансових показників.

Аналіз беззбитковості також несе в собі наступне:

- ціна на продукцію та сировину є незмінною;
- обсяг виробництва рівний обсягам реалізації;
- є єдина точка критичного обсягу виробництва;
- постійні операційні витрати незалежно від обсягу виробництва будуть однаковими;
- змінні витрати змінюються пропорційно обсягу виробництва.

Витрати які несе фірма поділяються на:

- постійні - це ті витрати які фірма має понести навіть не дивлячись на те що виручки не може бути взагалі, мова йде про - зарплату, оренду, комунальні послуги;
- змінні - ці витрати залежать від кількості виручки, якщо її більше, то і цих витрат буду більше, до них відносять - собівартість продукту, витрати на транспортування.

Для розрахунку точки беззбитковості треба скористатися наступною формулою:

ТБ = ПВ / (Ц – СЗВ) , де ТБ – точка беззбитковості, ПВ – постійні витрати, Ц - ціна одиниці продукції (за кг.), СЗВ – середні змінні витрати.

На нове обладнання ми витратили 530 тис. грн., на персонал ми витрачаємо 33 тис. грн., плата за комунальні послуги – 17 тис. грн., загалом постійні витрати складають – 580 тис. грн..

До змінних витрат ми відносимо свіжу ягоду яку ми будемо купувати по ціні в 55 грн. кг., ціна продажу вже замороженої ягоди 80 грн. кг.

Підставляючи значення приведені вище отримуємо наступний результат:

ТБ = 580 тис. грн. / (80 – 55) = 23200 кг. або 23.2 т.

З урахуванням того, що камера працюватиме 8 годин на добу, 5 робочих днів на тиждень, у сезон липень-вересень, з продуктивністю 50 кг. / год., виходить що за один робочий день, буде вироблятися 400 кг чорниці, за тиждень – 2 т., за місяць – 8 т., а за весь сезон буде вироблено 24 т.

замороженої чорниці, що по розрахункам точки беззбитковості окупить себе за один сезон.

Норма маржинального прибутку = 25 / 80 = 31%.

Проводячи аналіз беззбитковості (CVP-або PV-аналіз), необхідно пам'ятати про ряд доволі важливих припущень:

- ціна реалізації однакова для всіх проданих одиниць продукції. У дійсності ціна коливається від угоди до угоди, і визначається обсягом партії, кон'юнктурою ринку, складськими запасами та рядом інших обставин;
- змінні витрати на одиницю продукції залишаються незмінними, а постійні витрати не змінюються із зміною рівня діяльності. У реальному житті часто будують більш складні моделі, що враховують і ступеневу зміну постійних витрат, і нелінійну динаміку змінних витрат;
- запаси не змінюються зі зміною рівня діяльності. Зазвичай запаси зростають із зростанням обсягів виробництва і реалізації, що потребує додаткового фінансування оборотних активів і збільшення складських площ;
- не враховується вплив інфляції і вартості грошей (прибуток, отриманий на початку планового періоду, «важить» більше, ніж прибуток, отриманий в кінці періоду). З цієї причини CVP-аналіз використовується тільки для короткострокових рішень;
- робиться допущення про випуск тільки одного виду продукції. У реальному бізнесі підприємства використовують досить широкий асортимент продукції, так що проблема рознесення постійних витрат за видами діяльності залишається невирішеною.

Висновки до третього розділу.

1.Ніша заморожених продуктів на сучасному ринку харчування є однією з найбільш динамічних що розвиваються не тільки в Україні, а й в усьому світі. Щорічний приріст до цієї галузі складає 5-7%, це зумовлено тим що з плином часу технології стають більш доступними, а сам метод шокової заморзки продуктів дуже ефективним бо окрім того що продукція майже не втрачає своїх вітамінів, вона має дуже велику перевагу – срок придатності, котрий після заморозки може розтягуватися на роки.

2. Кооперація є дуже єфективним методом як для підвищення своїх прибутків, так і для економії, як коштів так і часу, ми плануємо вступити до «Першого ягідного кооперативу» в Запорізькій області, це дасть нам змогу купувати сировину (у нашому випадку ягоди чорниці) за біль низькою ціною, це зумовлено тим що фермери в кооперативі не встигають реалізовувати усю свою продукцію, і таким чином, заморожування стає найкращим варіантом, далі ми збуваємо все заморжену продукцію до цього ж кооперативу, теж за більш низькою ціною, проте ми не витрачаемо кошти на транспортування, фасування та маркетинг.

3. За основу інвестиційного проекту були взяті власні кошти підприємства, через це основною задачею було розробити проект з мінімальним сроком окупності, при витратах в 580 тис. грн. за сезон, ми отримуємо 600 тис. грн. прибутку, при умові співробітництва з «Першим ягідним кооперативом» у Запорізькій області, та виконання плану по переробці 24 т. чорниці за сезон липень-вересень. Точка беззбуткоовості проекту складає 23.2 т.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

1. Аналіз існуючих підходів до визначення основи економічної безпеки не можна вважати всебічним, і можна зробити висновок, що кожен підхід має певні сильні та слабкі сторони. На наш погляд, найбільш доступним і необхідним для подальших досліджень є підхід до функціонування ресурсів. При вивченні економічних підприємств аналізуються ключові процеси, що призводять до ведення дослідження, розподілу та використання ресурсів компанії, і здійснюється найвищий рівень обслуговування кожного функціонального компонента для економічної безпеки компанії . була розроблена. З цієї точки зору корпоративна фінансова безпека пов'язана з ефективними корпоративними операціями. Отже, на основі аналізу підходів до розуміння сутності економічної безпеки, вивчення характеристик та результатів узагальнення, а також при вивченні корпоративної економічної безпеки складність компанії отримується шляхом ефективного використання. Ми рекомендуємо це для того, щоб зрозуміти характеристики джерела. Діяльність загроз зовнішньому та внутрішньому середовищу. Розуміння корпоративної економічної безпеки означає, що існує тісний взаємозв'язок між системами корпоративної економічної безпеки та виробничими функціями.

2. Інвестиції – це процесс який змінює форму капіталу, перетворення ресурсів власника на інвестиційні витрати після чого на приріст капіталу. Для суб'єкта інвестицій – це вкладення грошових, майнових та інтелектуальних цінностей з метою отримати прибутку в майбутньому. Для інвестиційного проекту необхідно зібрати пакет документів та провести розрахунки, та попри це все ще будуть залишатись ризики.

3. Класифікація інвестиційних проектів розробляється для окремих форм реального інвестування, інвестиційні проекти класифікуються по цілому ряду ознак, наприклад: суспільна значущість, функціональна спрямованість, цілі інвестування, розміри інвестицій які необхідні

підприємству, сумістність реалізації, строки реалізації. Склад учасників інвестиційног проекту складається з: інвестора, керівника, замовника, підрядника, спонсорів, ліцензіарів, органів влади та ін.

4. В оцінці інвестиційного проекту, дуже важливу роль грає період окупності – це час, який треба для покриття витрат які були вкладені за рахунок основної діяльності підприємства або інвесторів. Якщо у нас стоїть вибір між двома конкуруючими проектами то ми будемо обирати той який має менший термін окупності. Розраховується такими методами як: NPV, IRR, ARR.

5. ТОВ «Агрос» займається шоковою заморозкою овочей та фруктів, в Україні цей ринок розвивається і робить це доволі швидко, у 2019 р. об'єм ринку ягід перевищував 250 млн. доларів, що для нашої країни є неймовірним показником, серед лідерів по продажам були полуниця, малина та чорниця. Не дивлячись на те що в Україні населення вживає менше ягід аніж жителі Европи, ринок ягід продовжує рости і ринок заморожених продуктів зокрема.

6. Для виробничого процесу по шоковій заморозці продуктів є потреба в спеціальному обладнанні, швидко заморожуючі апарати різних типів, які залежать від вашої продукції, у кожного є свої переваги та недоліки. Ціна на обладнання яке нам необхідно для виробничого процесу має доволі широкі рамки – від 100 тис. грн., до 4-х млн. грн.

7.Ніша заморожених продуктів на сучасному ринку харчування є однією з найбільш динамічних що розвиваються не тільки в Україні, а й в усьому світі. Щорічний приріст до цієї галузі складає 5-7%, це зумовлено тим що з плином часу технології стають більш доступними, а сам метод шокової заморзки продуктів дуже ефективним бо окрім того що продукція майже не втрачає своїх вітамінів, вона має дуже велику перевагу – срок придатності, котрий після заморозки може розтягуватися на роки.

8. Кооперація є дуже єфективним методом як для підвищення своїх прибутків, так і для економії, як коштів так і часу, ми плануємо вступити до

«Першого ягідного кооперативу» в Запорізькій області, це дасть нам змогу купувати сировину (у нашому випадку ягоди чорниці) за біль низькою ціною, це зумовлено тим що фермери в кооперативі не встигають реалізовувати усю свою продукцію, і таким чином, заморожування стає найкращим варіантом, далі ми збуваємо все заморжену продукцію до цього ж кооперативу, теж за більш низькою ціною, проте ми не витрачаємо кошти на транспортування, фасування та маркетинг.

9. За основу інвестиційного проекту були взяті власні кошти підприємства, через це основною задачею було розробити проект з мінімальним сроком окупності, при витратах в 580 тис. грн. за сезон, ми отримуємо 600 тис. грн. прибутку, при умові співробітництва з «Першим ягідним кооперативом» у Запорізькій області, та виконання плану по переробці 24 т. чорниці за сезон липень-вересень. Точка беззбуткоовості проекту складає 23.2 т.

10. На наш погляд, основними цілями економічної безпеки сільськогосподарських кооперативів є: Забезпечення фінансової ефективності та фінансової стійкості кооперативів. Забезпечити рівень конкурентоспроможності технічного потенціалу кооперативу. Запам’ятайте оптимальну організаційну структуру управління. Досягти високого рівня кваліфікації персоналу. Надійна кооперативна організація, забезпечення капіталу та майна. Обов’язково захистіть спільну інформаційну та аналітичну інфраструктуру. Мінімізуйте негативний вплив навколишнього середовища в результаті спільної виробничої діяльності. Забезпечити захист кооперативного права. Зазначимо, що ефективний економічний розвиток сільськогосподарських кооперативів включає два взаємодоповнюючі елементи: економічну стабільність та стійкість кооперативів та економічну безпеку. Економічна реальність України наполягає на створенні системи регулювання економічної безпеки компаній. Це гарантує захист значних інтересів вашої компанії від недобросовісної конкуренції та інших зовнішніх та внутрішніх загроз. Основною місією системи економічного управління

сільськогосподарською безпекою сільськогосподарських кооперативів є передбачення та передбачення загроз, які можуть призвести до кооперативної кризи, а також прогнозування зовнішніх та внутрішніх загроз економічному стану кооперативів, заснованих на ряді економік. Так мінімально. Правові та організаційні заходи. Найважливішими для управління економічною безпекою сільськогосподарських кооперативів є економічні, правові та організаційні заходи, що лежать в основі системи безпеки. Застосування цієї системи управління до сільськогосподарських кооперативів збільшує ймовірність збільшення життєвого циклу кооперативів. Добре організована система економічної безпеки дозволяє кооперативам активно конкурувати за позиції на ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Олексій, Гладкий Бізнес-планування та аналіз інвестиційних проектів на комп'ютері / Гладкий Олексій. - М.: Самиздай, 2013. - 888 с.
2. Бринцев, А. Н. Інвестиційний проект. Так чи ні / А. Н. Бринцев. - М.: Економічна газета, 2017. - 126 с.
3. Бусигін, А. В. Ділове проектування та управління проектом / А. В. Бусигін. - М.: ІП Бусигін, 2015. - 518 с.
4. Гутников, Володимир Анатолійович Державна експертиза інвестиційних проектів. Навчальний посібник / Гутніков Володимир Анатолійович. - М.: Російський університет дружби народів (РУДН), 2013. - 116 с.
5. Дамодаран Інвестиційна оцінка / Дамодаран, Асват. - М.: Альпіна Бізнес Букс, 2016. - 164 с.
6. Дисконтування грошових потоків в інвестиційних проектах. - М.: ТНТ, 2015. - 200 с.
7. Єрмолаєв, Євген Євгенович Інжиніринг інвестиційно-будівельних проектів промислового призначення / Єрмолаєв Євген Євгенович. - М.: Стройинформиздат, 2014. - 131 с.
8. Катасонов, В. Ю. Інвестиційний потенціал господарської діяльності. Макроекономічний і фінансово-кредитний аспекти: моногр. / В. Ю. Катасонов. - М.: МДІМВ (У) МЗС Россі, 2015. - 320 с.
9. Кисельова, Н. В. інвестиційна діяльність / Н. В. Кисельова, Т. В. Боровикова, Г. В. Захарова, та ін.. - М: КноРус, 2013. - 432 с.
10. Лімітовскій, М. А. Інвестиційні проекти та реальні опціони на ринках, що розвиваються / М. А. Лімітовскій. - М: Юрайт, 2015. - 496 с.
11. Лімітовскій, М. А. Інвестиційні проекти та реальні опціони на ринках, що розвиваються. Навчальний посібник / М. А. Лімітовскій. - М: Юрайт, 2015. - 486 с.
12. Лімітовскій, М. А. Інвестиційні проекти та реальні опціони на ринках, що розвиваються / М. А. Лімітовскій. - М.: Справа, 2016. - 528 с.

13. Лумпов, Олексій Бізнес-планування інвестиційних проектів / Олексій Лумпов. - М.: АВТОР, 2016. - 386 с.

14. Маховикова, г. А. інвестиційний процес на підприємстві / Г. А. Маховикова, В. Є. Кантор. - М.: СПб: Пітер, 2015. - 176 с.

15. Панаріна, Анна інвестиційні проекти / Анна Панаріна. - М.: LAP Lambert Academic Publishing, 2013. - 648 с.

16. Станиславчик, Е. Н. бізнес-план. Управління інвестиційними проектами / Є. М. Станіславчик. - М.: Вісь-89, 2017. - 128 с.

17. Станіславчик, Є. М. бізнес-план: Фінансовий аналіз інвестиційного проекту / Є. М. Станіславчик. - Москва: РДГУ, 2017. - 382 с.

18. Тихомирова, І. інвестиційний клімат: регіональні ризики / І. Тихомирова. - М.: Издатцентр, 2014. - 320 с.

19. Точилін, Олег Валерійович Інноваційно-інвестиційне проектування та оцінка ефективності інвестиційних проектів в авіабудівному виробництві: монографія. / Точилін Олег Валерійович. - М: Московський авіаційний інститут (MAI), 2014. - 228 с.

20. Ердман 1000% за 5 років, або Правда про пайові інвестиційні фонди / Ердман, Генріх. - М.: НТ прес; Видання 2 - е, іспр., 2016. - 144 с.

21. Бахрушина М.А. Управлінський аналіз: Навчальний посібник. – 2-е вид. - М.: Омега-Л., 2012. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.virtual.ks.ua/students/5590-development-of-project.html

22. Бехтерєва О.В. Управління інвестиціями: Навчальний посібник / Бехтерева Е.В. – М.: Гроссмедия, 2013. – 216 с.

23 Бланк А. И. Финансовая стратегия предприятия: Навчальний посібник / Бланк А. И. – К.: Ника-Центр, 2009. – 720 с.

24. Борщ Л. Інвестування: теорія і практика: Навчальний посібник / Борщ Л.І. - К.: Знання, 2010. – 470 с.

25. Бочаров В.В. Инвестиции: Учебник для вузов / Бочаров В.В. – СПб.: Питер, 2011. – 384 с.

26. Боярко І. М., Гриценко Л. Л. Інвестиційний аналіз: Навчальний посібник / Боярко І. М., Гриценко Л. Л. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 400 с.

27. Брюков В. Г. Управління портфелями акцій в умовах підйому // Інвестиційний банкінг. 2009. – 22-29 с.

28. Валдайцев С. В. Інвестиції: підручник. – М.: ТК Велбі, Видавництво Проспект, 2008. – 440 с.

29. Вартість білбордів в районах Одеси [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://bilbord.od.ua

30. Вартість оренди приміщення [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://agent.ua/or30209-ofis-61-kv-m-odessa-primorskij-tc-afinagrecheskarenda-sniat-ofisnoe-pomeshchenie.html

31. Гончаров А. Інвестування: Навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни/ Андрій Гончаров,; Міністерство освіти і науки України, ХНЕУ – Харків: ВД "ІНЖЕК", 2013. – 329 с. 70

32. Грідасов В. М. Інвестування: Навчальний посібник / В. М. Грідасов; В. М. Градісов, С. В. Кривченко, О. Є. Ісаєва; Міністерство освіти і науки України, ДДМА. – К.: Центр навчальної літератури, 2013. – 163 с.

33. Данілов О.Д., Івашина Г.М., Чумаченко О.Г. Інвестування: Навчальний посібник / Данілов О.Д., Івашина Г.М., Чумаченко О.Г. – К.: «Видавницький дім «Комп’ютерпрес», 2014. – 364 с.

34. Дроздов Ф. Увага інвестора потрібно заслужити // Банки та діловий світ. – 2009. – № 6. – 15-19 с.

35. Дука А.П. Теорія і практика інвестиційної діяльності. Інвестування: Навчальний посібник / Дука А.П. – К.: Каравела, 2010. – 432 с.

16. Дука А.П. Теорія та практика інвестиційної діяльності. Навчальний посібник. – К. Каравела. – 2015. – 432 с.

37. Єрмошенко М. Аналіз і оцінка інвестиційних проектів: Навчальний посібник / Микола Єрмошенко, Ігор Плужников; Міністерство освіти і науки України, Національна Академія Управління. – 2-е вид.. – К., 2015. – 155 с.

38. Ігоніна Л.Л. Інвестиції: Навчальний посібник. М.: Економіст, 2013. – 78 с.

39. Ільїн А.І. Планування на підприємстві: Підручник: Нове знання, 2014. – 635 с.

40. Інвестування української економіки: Монографія / Аркадій Сухоруков, Сергій Пирожков, Георгій Шестопалов та ін.; Рада національної безпеки і оборони України, НІПМБ. – К.: Віпол, 2005. – 440 с.

41. Інвестування: підручник / Ільчук В. П. та ін.; Черніг. нац. технол. ун-т. - Чернігів: Черніг. нац. технол. ун-т, 2014. – 355 с.

42. Когут А.Є. Управління інвестиційною діяльністю підприємства. – М.: Перспектива, 1997. – 342 с.

43. Колтинюк Б. А. Ринок цінних паперів: Підручник. СПб.: Видавництво Михайлова В.А., 2008. – 427 с. 71

44. Конспект лекцій з дисципліни "Інвестування" для студентів IV курсу усіх форм навчання всіх спеціальностей. (Укл. С.С. Арутюнян, О.В. Ітигіна, М.І. Іоргачова. – Одеса: ОНЕУ, ротапринт, 2015 р. – 145 с.).

45. Конспект лекцій з дисципліни «Аналіз інвестиційних проектів» для студентів V курсу всіх форм навчання спеціальності «Банківська справа»/ Укладачі: Арутюнян С. С., Арутюнян Р. Р., Буднік І. О., Одеса, ОДЕУ; 2010. – 126 с.

46. Конспект лекций по дисциплине «Бизнес планирование» для студентов 5 курса всех форм обучения по специальности «Финансы» (Укл. О.С. Светличная.-Одесса: ОНЭУ, ротапринт, 2012 р. – 71 с.).

47. Липсиц, И.В. Инвестиционный анализ. Подготовка и оценка инвестиций в реальные активы: Учебник / И.В. Липсиц, В.В. Коссов. - М.: НИЦ ИНФРА-М, 2013. – 320 с.

48. Майорова, Т.В. Інвестиційна діяльність: Навчальний посібник / Т. В. Майорова. – К.: Центр навчальної літератури, 2014. – 376 с .

49. Майорова, Т.В. Інвестиційна діяльність: Навчальний посібник / Т. В. Майорова. – К.: Центр навчальної літератури, 2014. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

http://pidruchniki.com/10981205/investuvannya/metodi_otsinki_ investitsiynogo _proektu

50. Марковіц Г. Вибір портфеля. // Фінанси. – 1999. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://readbookz.com/book/124/3397.html

51. Мойсеєнко І.П. Інвестування: Навчальний посібник / Мойсеєнко І.П. – К.: Знання, 2013. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http:// studopedia.su/9_72645_prognoz-balansu-aktiviv-i-pasiviv-pidpriiemstva.html

52. Музиченко А.С. Інвестиційна діяльність в Україні. Проблеми регулювання: Навчальний посібник / Музиченко А.С. – К.: Кондор, 2011. – 406 с.

53. Непомняща О. В. Сучасні можливості для приватних інвесторів // Організація продажів банківських продуктів. 2009. – № 3. – 28 с. 72

54. Подшиваленко Г. П., Кисельова Н. В. Інвестиційна діяльність: Навчальний посібник / Подшиваленко Г. П., Киселева Н. В. – М.: КНОРУС, 2006. – 432 с.

55. Сазонець І. Л. Інвестування: міжнародний аспект / І. Л. Сазонець, В. А. Федорова; Міністерство освіти і науки України. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 270 с.

56. Старіцин Г.П. Конспект лекцій з дисципліни: «Управління майновим комплексом». – ЮУрГУ, Е і П, 2014. — [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://buklib.net/books/35305

57. Старіцин Г.П. Конспект лекцій з дисципліни: «Управління майновим комплексом». - ЮУрГУ, Е і П, 2014. — [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://buklib.net/books/37224/

58. Теплова Т. В. Фінансовий менеджмент: управління капіталом та інвестиціями: Навчальний посібник / М.: ГУ ВШЕ, 2015. – 504 с.

59. Чиненов М.В. Інвестиції: Навчальний посібник / Чиненов М.В. – М.: КНОРУС, 2012. – 248 с.

60. Шарп У., Александер Г., Бейлі Дж. Інвестиції: Переклад з англійської - М.: Инфра М, 2001-X11, 1028 с.

61. Финансовые методы управления инвестиционными проектами/ Е. Н. Гончаренко. – Одесса: Астропринт,2008.-208 с.

62. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов: Пер. с англ. — М.: ЗАО «Олимп-Бизнес», 2004.

63. Боди З., Мертон Р. Финансы: Пер. с англ. – М.: Издательский дом «Вильямс». – 2005. – 592 с.

64. Кэхилл, М. Инвестиционный анализ и оценка бизнеса: Учебное пособие: Пер. с англ. / М. Кэхилл. - М.: ДиС, 2012. – 432 с.

65. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua.

ДОДАТКИ

Додаток А

Фінансові результати діяльності ТОВ «Агрос», тис. грн.

Показник	2015р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Відношення у % 2019 р. до 2015 р.
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	10726,00	14898,20	16867,50	11881,80	37678,00	351,28
Операційні витрати, у тому числі: а) собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг);	-5990,00	-7277,00	-10000,4	-6065,20	-10428,4	174,10
б) інші операційні витрати.	-691,00	1415,20	-2100,40	-1802,30	-604,90	87,54
Валовий прибуток (збиток)	16716,00	22175,20	26867,90	17947,00	48106,40	287,79
Валовий прибуток (збиток) у % до чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	155,85	148,84	159,29	151,05	127,68	-28,17
Фінансові та інвестиційні доходи	664,00	1805,60	1566,30	2639,80	3771,40	567,98
Фінансові та інвестиційні витрати	-965,00	-367,90	-432,20	-1082,80	-4726,10	489,75
Фінансовий результат до оподаткування	3744,00	5160,70	5900,80	5571,30	25690,00	686,16
Чистий прибуток (збиток)	3744,00	5160,70	5900,80	5571,30	25690,00	21946,00
Чистий прибуток (збиток) у % до чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	34,91	34,64	34,98	46,89	68,18	33,28
Чистий прибуток (збиток) у % до валового прибутку (збитку)	22,40	23,27	21,96	31,04	53,40	31,00

Додаток Б

Оцінка фінансової стійкості ТОВ «Агрос»за 2015-2019 рр.

Показник	Нормативне значення	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Відношення у % 2019 р. до 2015 р.
Показники структури капіталу							
Коефіцієнт автономії	>0,5	0,94	0,95	0,95	0,69	0,93	99,13
Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	<0,5	0,06	0,05	0,05	0,31	0,07	110,23
Коефіцієнт фінансування	>1	14,39	20,49	20,37	2,18	12,94	89,93
Коефіцієнт фінансового ризику	<1	0,07	0,05	0,05	0,46	0,08	111,20
Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	Зменшення	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	100,00
Показники стану оборотних активів							
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	Збільшення	6025,00	11648,60	15916,40	22321,10	46749,70	775,93
Коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів	>0,1	0,87	0,93	0,93	0,62	0,92	104,76
Коефіцієнт забезпеченості запасів	>0,5	3,16	21,04	25,45	1,83	2,68	84,71
Коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів	Збільшення	0,00	0,11	0,06	0,00	0,00	18,15
Показники стану основного капіталу							
Коефіцієнт реальної вартості майна	Збільшення	0,63	0,36	0,34	0,45	0,43	68,78
Коефіцієнт реальної вартості основних засобів у майні	Збільшення	0,49	0,33	0,31	0,16	0,14	28,21
Коефіцієнт накопичення амортизації	Збільшення	-0,30	-0,38	-0,35	-0,43	-0,44	143,53
Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів	Збільшення	1,06	2,07	2,22	5,22	6,30	594,73

Додаток В
Рейтингова оцінка фінансового стану ТОВ «Агрос» за 2015-2019 рр.

Показник	2015 р.		2016 р.		2017 р.		2018 р.		2019 р.	
	Значення	Рейтинг	Значення	Рейтинг	Значення	Рейтинг	Значення	Рейтинг	Значення	Рейтинг
Показники ліквідності										
Коефіцієнт поточної ліквідності (загальний коефіцієнт покриття)	7,92	10	14,49	10	14,74	10	2,67	10	12,05	10
Коефіцієнт швидкої ліквідності	3,53	10	10,87	10	14,20	10	1,76	10	7,94	10
Показники ділової активності										
Період оборотності дебіторської заборгованості, днів	69,16	9	118,24	7	228,56	1	579,55	0	273,20	0
Період оборотності оборотних виробничих фондів та готової продукції і товарів, днів	39,34	10	23,84	10	8,57	10	54,11	10	90,06	8
Період оборотності активів, днів	357,92	9	365,26	8	440,66	7	799,36	3	401,43	8
Показники фінансової незалежності										
Коефіцієнт фінансової незалежності, % (коефіцієнт концентрації залученого капіталу)	6,50	10	4,65	10	4,68	10	31,48	9	7,16	10
Частка оборотних активів, сформованих за рахунок власних коштів, % (коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів)	87,37	10	93,10	10	93,21	10	62,48	10	91,53	10
Показники рентабельності										
Рентабельність продажу, %	34,91	10	34,64		34,98	10	46,89	10	68,18	10
Рентабельність активів, % (загальна рентабельність (збитковість) капіталу)	33,73	10	32,29	10	27,25	10	16,55	10	50,49	10
Рентабельність капіталу, % (загальна рентабельність (збитковість) власного капіталу)	35,11	10	34,14	10	28,58	10	21,12	10	61,15	10
Інші показники										
Знос основних засобів, % (коефіцієнт зносу основних засобів)	-30,33		-38,39		-35,34		-43,48		-43,54	
Інтегрований показник фінансового стану	8,62		7,45		7,72		7,18		7,54	
Рейтинг фінансового стану	A		A		A		A		A	